

ГАЗЕТА
ВЕРХОВНОЇ РАДИ
УКРАЇНИ

Голос України

СЕРЕДА,
9 ЛИПНЯ
2003 року

№ 125 (3125)

РЕПОРТАЖ

Автошлях не розбирає, хто ти: депутат чи колгоспник

ПАРЛАМЕНТСЬКА ХРОНІКА

Уряд здійснив інтервенцію. На продовольчий ринок

Ранкове засідання 8 липня

Спочатку сесія заслухала інформацію Кабінету Міністрів про ситуацію на продовольчому ринку України. Доповідач, віце-прем'єр-міністр Іван Кириленко, зокрема, зазначив, що ситуація досі нестабільна. Ціни на окремі види продовольчих товарів зросли за короткий час у шість-сім разів. Чому? Бо уряд, визнав І. Кириленко, вчасно не зреагував на негативні явища, не зумів оперативно ввести додаткові ресурси. Тим більше що вони були. Це, зрештою, зроблено, але з

запізненням. Тож маємо те, що маємо.

Доповідач наголосив: кризова ситуація спричинена в основному штучно, бо мало місце притримування продовольчих товарів з боку реалізаторів для наживи. Сьогодні в деяких регіонах працюють спеціальні комісії. Вони встановлять, чому все це сталося за даних конкретних умов. За результатами перевірок уряд, запевнив І. Кириленко, розгляне причини і наслідки продовольчої кризи на спеціальному засіданні.

(Закінчення на 2-й стор.).

ОФІЦІЙНО

Процес блокування, можливо, триватиме

На брифінгу, присвяченому питанням політичної реформи, Голова Верховної Ради Володимир Литвин заявив: «Якщо і надалі триватиме процес взаємного блокування і прийняття взаємовиключних рішень, то я вимушений буду направити всі документи (які стосуються внесення змін до Конституції. — Авт.) до Конституційного Суду». За словами Володимира Литвина, більшість керівників фракцій підтримує ідею прийняття постанови Верховної Ради, в якій буде чітко визначено, що документи такого роду мають направлятися до Конституційного Суду у встановленому порядку Головою Верховної Ради.

(Закінчення на 2-й стор.).

МПА введе на новий рівень

Учора відбулася зустріч Першого заступника Голови Верховної Ради України Геннадія Васильєва з Першим заступником Голови Сейму Литовської Республіки Чесловасом Юршенасом.

Сторони обговорили організаційні питання, пов'язані з майбутньою першою сесією україно-литовської міжпарламентської асамблеї. Як очікується, вона пройде восени в Києві. Напередодні вильоту в інтерв'ю власному кореспондентові «ГУ» по країнах Балтії Перший заступник Голови литовського Сейму Чесловас Юршенас наголосив, що МПА покликана перевести міжпарламентське співробітництво на новий рівень. На засіданнях асамблеї плановано розглядати широкий спектр міждержавних відносин, заслуховувати звіти представників виконавчої і законодавчої влади. На першій сесії, як передбачається, обговорюватимуть відносини між Литвою та Україною в контексті розширення Євросоюзу. «Ми дуже зацікавлені, щоб Україна була в Європі не тільки географічно», — зазначив пан Юршенас.

ПЕРЕДПЛАТИВ І ВИГРАВ

Нарешті пощастило!

— вигукнув **Анатолій ГАСВСЬКИЙ**, приміряючи фірмову футболку від «Голосу України».

Мешканець села Плахтянки, що на Київщині, Анатолій Петрович — колишній бойовий штурман далекої авіації, ветеран праці та військової служби. Сьогодні — на заслуженому відпочинку.

— Я ваш передплатник з перших днів. Удома навіть докази є. Зберігаю кожний сотий номер. Маю підшивку вже аж до трьохтисячного, — ділиться переможець розіграшу. — Особливо цікавлять мене закони. Завдяки «ГУ» завжди знаю про нововведення. І взагалі газета дуже цікава, головне — в ній немає пліток.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА

Кожна зернина — на рахунок

Хмельниччина лише розпочинає жнива, але вже сьогодні кожна тонна продовольчого зерна на рахунок. Одними з перших вивели зернозбиральні комбайни в поле хлібороби приватно-орендного підприємства «Незалежність», що в Черновецькому районі. Вже зібрали горох, який дав по 30 центнерів з гектара. Пшениці сподіваються зібрати по 45 центнерів. За словами голови Черновецької райдержадміністрації Валентина Хоптяна, господарств, що все-таки будуть із хлібом, у районі сьогодні близько двох десятків.

За попереднім прогнозом, господарства зберуть 261 тисячу тонн пшениці і жита. Під час обробки і калібрування насіння відійде майже сорок тисяч тонн. 68 тисяч доведеться відразу закласти на насіння.

Уже тепер діє заборона на вивезення за межі області зерна, вся реалізація повинна проходити тільки через обласну товарну біржу. Але як спрацює ця забо-

рона, судити важко — ринок і цьогорічні ціни диктуватимуть кожному господарству свої умови. Забезпечення хлібопекарної промисловості борошном відступає на другий план, а першочергове завдання — зібрати і зберегти насіння, бо, як переконані селяни, найгірші наслідки цьогорічних жнив ще попереду, **передає наш власний кореспондент Ірина КОЗАК.**

Гриби знову загрожують

У Луганській області зареєстровано перші випадки отруєння грибами. Протягом трьох днів до токсикологічного відділення лікарень було госпіталізовано дев'ятьох осіб, серед них четверо дітей. Смертельних випадків немає. Працівники санепідемстанції разом із правоохоронними органами проводять рейди, забороняючи позаринкову торгівлю грибами на вулицях, на вокзалах, а головне — вздовж авто- і залізничних магістралей. За даними санітарно-епідеміологічної служби в Луганській області, торік від отруєння грибами загинуло 18 душ, шестеро з них — діти, **повідомляє наш власний кореспондент Алла АНТИПОВА.**

Луганська влада поспішає, але не метушиться

ПРОДОВЖУЄМО ТЕМУ

Протягом останніх днів у Суходольську намітилося стає зниження числа тих, кого госпіталізують із підозрою на гепатит, що дає підстави говорити про позитивну динаміку в локалізації ситуації. За станом на 7 липня в інфекційних стаціонарах пере-

буває 490 мешканців міста і майже у всіх (482 особи) діагноз вірусного гепатиту «А» підтверджено. Протягом доби госпіталізовано сімох суходольців і тільки двоє мешканців, які пройшли курс лікування і визнані здоровими, залишили лікарняні палати.

Як запевнив на брифінгу перший заступник

голови облдержадміністрації Валентин Дзюнь, до 1 серпня передбачено подати питну воду у всі житлові будинки Суходольська, а поки що відремонтованими внутрішньобудинковими системами водогону на кварталі Комарова воду пушено вже до п'яти колонок. **(Закінчення на 2-й стор.).**

СЬОГОДНІ ЧИТАЙТЕ:

Гонка
на
виживання

4

Приз за душевне
читання
Шевченка

5

«Голос України»
на Волині

6

ПОЛІТИКА

Процес блокування, можливо, триватиме

(Початок на 1-й стор.).
Володимир Литвин також закликав унормувати процедуру розгляду таких документів. На його думку, треба чітко встановити, що «рішення із законодавчої ініціативи Президента України, третини народних депутатів направляються до Конституційного Суду для висновку і розгляду по суті».
На запитання, чи триватиме блокування у Верховній Раді, Володимир Литвин відповів, що воно можливе з різних причин. «Скажімо, є вимога заслухати інформацію Генерального прокурора про стан законності в Україні. Якщо цієї вимоги не задовольнять, є загроза блокувати трибуну», — заявив Володимир Литвин. На думку глави українського парламенту, всі питання мають «розв'язуватися волею Верховної Ради, а не тиском». Він наголосив: «Якщо ми погодилися, що сьогодні нам треба напрацювати нові інструменти реалізації державної політики, а не просто щоб хтось був старшим (призначає, контролює, звільняє, спостерігав), то для цього треба приймати відповідне рішення».
Стосовно намірів опозиції заслухати в сесійній залі доповідь Генерального прокурора Святослава Пискуна про стан

законності в Україні Володимир Литвин зазначив: «У Законі «Про Генеральну прокуратуру» записано, що Генеральний прокурор подає інформацію до Верховної Ради. У ньому чітко визначено позиції, за якими Верховна Рада може висловити недовіру і, можливо, відправити у відставку Генерального прокурора. Якщо Верховна Рада визначить розглянути це питання, слід просто цивілізовано прийняти рішення. Водночас я хочу зазначити, що коли необхідно розглянути такий величезний масив документів, ми хочемо одночасно вирішити всі проблеми. Очевидно, це призведе до браку якості у тих рішеннях, які ми прийматимемо».
На брифінгу йшлося і про українсько-польську заяву з приводу трагічних подій на Волині. Володимир Литвин заявив, що він підтримує рішення робочих груп міжпарламентської комісії, які узгодили текст документа. Голова українського парламенту сказав: «Якщо будуть спроби внести зміни, то цим самим ми зірвемо процес прийняття заяви. Мені здається, що формулювання у ній досить виважені, не ображають жодну сторону і віддають шану жертвам трагедії».

Тетяна ПАСОВА.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

ПАРЛАМЕНТСКА ХРОНІКА

Уряд здійснив інтервенцію. На продовольчий ринок

Ранкове засідання 8 липня (Початок на 1-й стор.).

А нині ставиться завдання — стабілізувати ситуацію, наповнити ринок продовольчими товарами й усунути цінові розбіжності, повернути ціни на попередній рівень. У більшості регіонів цього вже практично досягнуто. За рахунок того, що на ринку з'явилося достатньо борошна, макаронних виробів та цукру. Зокрема, інтервенція борошна на ринок здійснюється під особисту відповідальність місцевих керівників. Це допоможе у короткий термін стабілізувати ситуацію. У разі невиконання накреслених заходів до керівників буде вжито організаційних заходів. Іван Кириленко сказав, що урожай очікується достатній. Уряд надає кошти для закупівлі хліба в товаровиробників для створення достатніх запасів: планується створити триразовий запас продовольчого зерна, щоб унеможливити повторення нинішньої ситуації.

Іван ДМИТРЕНКО.

ОФІЦІЙНО

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про ратифікацію Угоди між Кабінетом Міністрів України та Урядом Республіки Вірменія про взаємну охорону секретної інформації

Верховна Рада України постановляє:
Угоду між Кабінетом Міністрів України та Урядом Республіки Вірменія про взаємну охорону секретної інформації, підписану 10 жовтня 2002 року в м. Єревані, ратифікувати,
Президент України Л. КУЧМА.
м. Київ, 19 червня 2003 року. № 1007-IV.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про ратифікацію Конвенції між Україною і Ліванською Республікою про уникнення подвійного оподаткування та попередження податкових ухилень стосовно податків на доходи і на капітал

Верховна Рада України постановляє:
Ратифікувати Конвенцію між Україною і Ліванською Республікою про уникнення подвійного оподаткування та попередження податкових ухилень стосовно податків на доходи і на капітал, підписану 22 квітня 2002 року в м. Бейрут.
Президент України Л. КУЧМА.
м. Київ, 19 червня 2003 року. № 1011-IV.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про ратифікацію Угоди між Урядом України і Урядом Держави Кувейт про уникнення подвійного оподаткування та попередження податкових ухилень стосовно податків на доходи та капітал

Верховна Рада України постановляє:
Угоду між Урядом України і Урядом Держави Кувейт про уникнення подвійного оподаткування та попередження податкових ухилень стосовно податків на доходи та капітал, підписану в м. Ель-Кувейт 20 січня 2003 року, ратифікувати.
Президент України Л. КУЧМА.

м. Київ, 19 червня 2003 року. № 1012-IV.

ПРОДОВЖУЄМО ТЕМУ

Луганська влада поспішає, але не метушиться

(Початок на 1-й стор.).

До 20 липня мають бути завершені роботи із заміни загальноміської каналізації. «Ми поспішаємо, але не метушимося, щоб проблема, котра виникла у Суходольську 9 червня, більше не повторилася», — сказав Валентин Дзюнь.

Проблеми з медициною немає. Один мільйон гривень, виділений із обласного екологічного фонду, піде на локалізацію епідемії, але проблеми, пов'язані з житлово-комунальною системою, розв'язати буде важко. Це глобальні-

ша справа, що потребує великих затрат. З огляду на це Валентин Дзюнь висловив певність у тому, що обіцяні урядом більш як 8 мільйонів гривень буде виділено у повному обсязі. На жаль, гіркий досвід минулих років уже маємо. Найближчим часом можна сподіватися лише на 2 мільйони гривень, котрі завершать роботу з локалізації хвороби і частково забезпечать життєдіяльність населеного пункту.

Алла АНТИПОВА.
Луганська область.

ПОЛІТ-ФОРМАЦІЯ

Виразний приклад політичної безвідповідальності

Так оцінив події у Верховній Раді України минулого четверга, 3 липня, Президент України **Леонід КУЧМА**. **Коментуючи в інтерв'ю Національній телекомпанії України** блокування роботи парламенту опозицією, глава держави відзначив, що і більшість, яка взяла на себе відповідальність, «також була не на висоті й не могла нічого протиставити брутальним діям опозиціонерів». «Особливо неприпустимим є те, що було заблоковано голосування з абсолютно невідкладних питань агропромислової політики, які мали б забезпечити вихід із скрутного становища, в яке ми потрапили у зв'язку з невручаєм цього року, — наголосив Президент. — Власне, заради того, щоб унеможливити продемонстрований у четвер тип політичної поведінки, нам потрібна конституційна реформа. Адже очевидно, що за умов неієздатності парламенту глава держави повинен мати право розпустити його. Вже саме існування такої норми спонукало б депутатів відповідальніше ставитися до своїх обов'язків. Переконаний, ми не зможемо забезпечити усталений розвиток без невідкладного проведення

політичної реформи — хто б не став Президентом у 2004 році».

На запитання, як буде далі, якщо блокування роботи парламенту триватиме, Леонід Кучма відповів: «Якщо каменем спотикання став запропонований Президентом проект змін до Конституції, я навіть готовий відкликати його. Хоча свої кроки назустріч Верховній Раді я робив неодноразово, і багато що враховано в тому проекті, який подано до парламенту». Глава держави відзначив, що той проект, який подано до парламенту — це не лише його позиція, а й позиція більшості громадян України. Про це свідчать результати всенародного обговорення та соціологічних досліджень. «І якщо опозиція виступає проти нього, вона має усвідомити, що виступає проти домінуючої в суспільстві думки і що вся відповідальність за це лягає на опозицію на чолі з «Нашою Україною» і особисто Ющенка, — сказав Л. Кучма. — Не можна нескінченно говорити про те, як у тебе болить душа за долю «маленького українця», і одночасно блокувати прийняття необхідних для того самого «маленького українця» рішень».

ЕКОНОМІКА

Лоцманському флоту бути

На миколаївському суднобудівному заводі «Ліман» закладено перший із двох високошвидкісних катерів на замовлення державного підприємства «Дельта-лоцман». Експлуатація судна можлива за висоти хвилі до двох метрів та сили вітру до шести балів. Катер призначено для оперативної і безпечної доставки і зняття лоцманів із суден, а також проведення промірних і рятувальних робіт, установлення бонових загороджень.

На продовження реалізації власної суднобудівної програми ДП «Дельта-лоцман» уклало контракт з суднобудівним заводом імені 61 комунара на будівництво мор-

ського буксирно-криголамного судна. Нове судно дасть змогу виконувати всі види буксирних операцій, зокрема ескортних і кантувальних, забезпечувати льодове проведення караванів суден здійснювати доставку лоцманів і зняття їх узимку, гарантувати безпеку мореплавання та проводити рятувальні операції. Потужний буксир (4500 кінських сил) проектується з урахуванням збільшення прохідних параметрів Бузько-Дніпровсько-лиманського каналу і потреб миколаївських портів в обробці великотоннажних суден.

Олена ІВАШКО.

Миколаїв.

ФОТОФАКТ

Фото Володимира ТАРАСОВА (Українофрм).

У Київській області відбувся фольклорно-етнографічний, археологічний фестиваль «Ржищевський вінок», присвячений Трипільській культурі. В програмі було продемонстровано копії найдавніших монументальних скульптур Трипільської археологічної культури.

На знімку: збільшені копії монументальних скульптур богині хліборобної Трипільської археологічної культури.

УПОВНОВАЖЕНИЙ ЗАЯВИТИ

300 тисяч осіб звернулися по допомогу

до Уповноваженого Верховної Ради з питань прав людини Ніни Карпачової протягом останніх п'яти років. Про це омбудсман повідомила на прес-конференції.

За її словами, 30 відсотків звернень стосувалися порушення громадянських прав, невиконання судових рішень, несправедливих вироків чи судової тяганини. Майже 10 відсотків — порушення особистих прав, зокрема, приниження людської гідності, застосування тортур. Омбудсман зазначила, що Україна посідає п'яте місце за кількістю звернень до Європейського суду (торік до цього інституту звернулося майже три тисячі громадян).

Найближчим часом Ніна Карпачова планує направити представлення Прем'єр-міністрові Віктору Януковичу з пропозицією вивести медичні служби з підпорядкування силовим структурам. А днями омбудсман звернулася до прем'єра з поданням про усунення порушень конституційних прав на житло громадян, які мешкають у гуртожитках підприємств, установ та організацій. (Нині, за її словами, порушуються права на житло майже 1,5 мільйона українських сімей).

Серед найголовніших пріоритетів інституту уповноваженого — захист прав інвалідів, посилення контрольної функції за дотриманням прав українців, що перебувають за кордоном, продовження боротьби із застосуванням тортур, торгівлею людьми, невилплатою зарплат тощо. Серед нових пріоритетів — захист прав жертв злочину через незаконні дії правоохоронців. Проте, на переконання Ніни Карпачової, досягти позитивних зрушень вдасться лише за тісної співпраці парламентаріїв, урядовців та правоохоронців. А для посилення контролю зі свого боку Уповноважений з прав людини запроваджуватиме посади представників омбудсманна з питань захисту прав військових і правоохоронців та стосовно захисту свободи слова.

Найближчим часом Ніна Карпачова планує доповісти в парламенті про стан та захист прав нацменшин, гідне поховання громадян України та вшанування їхньої пам'яті. Крім того, вже готується моніторингова доповідь про виконання Україною зобов'язань, які передбачено в міжнародних договорах та доповідях у конвенційних органах ООН.

Ніна Карпачова наголосила, що за всі роки своєї діяльності інститут уповноваженого додержував нейтральної позиції і «не підгравав жодній політичній силі». На її думку, останнє голосування в Верховній Раді, коли за обрання її на другий термін віддали голоси вже 280 народних обранців, робить честь парламенту, бо він, попри весь тиск, не став розмінною монетою. Водночас омбудсман запевнила, що на виборах її інститут нікого не підтримуватиме, проте здійснюватиме прискіпливий контроль за дотриманням законодавства.

Наталія ЯРЕМЕНКО.

Кримські репетиції

Футбол. Більшість наших клубів вищої ліги в Криму проводять останні приготування до старту в тринадцятому чемпіонаті країни. І товариські матчі там, звісно, відбуваються. Ось результати останніх: «Іллічівець» (Маріуполь) — «Динамо» (Київ). 2:1. «Зірка» (Кіровоград) — «Чорноморець» (Одеса). 3:0. «Кривбас» (Кривий Ріг) — «Дніпро» (Дніпропетровськ). 1:4. «Металург» (Донецьк) — «Волинь» (Луцьк). 5:3.

ФОТОФАКТ

Сьогодні виповнюється 50 років відомому баяністу-віртуозу, фундатору П квартету баяністів Національної філармонії України, лауреату багатьох всеукраїнських і міжнародних конкурсів, народному артистові України Сергію Грінченку.

Редакція «Голосу України» вітає вас, Сергію Степановичу, з ювілеєм!

Фото Анастасія СЕЛЕНТЯ.

Поки суд, справа стоїть

Новоолексіївський хлібокомбінат (Херсонська область) цієї спекотної пори відпочиває. А зібране з полів зерно відвозять за 40 кілометрів від елеватора, що простоє. Літні канікули підприємства — результат його розгляду з компанією «Рамбурс», повідомляє УНІАН. Остання володіє 61 відсотком акцій комбінату. Проте керівництво хлібокомбінату вважає купівлю акцій незаконною і заявляє, що «Рамбурс» досі не виконав своїх ін-

вестиційних зобов'язань із введення комбінату з кризи. На початок 2003 року обіцяні гроші на ремонт елеватора так і не надійшли. Щоправда, знайшовся новий інвестор, «вливання» якого дали змогу погасити кредиторську заборгованість Новоолексіївського комбінату. Тепер уже троє учасників конфлікту намагаються розібратися в обсягах і причинах допомоги, наданої підприємству. В цьому їм допомагає Господарський суд.

Мобільному зв'язку в Україні виповнилося десять років!

Оператор №1 підготував для своїх прихильників привабливі пропозиції та концерт знаменитого «Океану Ельзи»

Здавалося, тільки недавно українці довідалися про існування бездротових телефонів та змогли скористатися першими — ще дуже дорогими і не дуже зручними — апаратами, а вже ювілей стукає у двері. Десять років минає, як це досягнення цивілізації стало на службу нашим співвітчизникам. Першого липня, саме в день ювілею, UMC провела прес-конференцію в Національному палаці «Україна». Розпочалася вона з показу кадрів, які вже стали історією: 1 липня 1993 року, Київ, відкриття мережі компанії UMC, день народження мобільного зв'язку в Україні...

Сьогодні абонентами UMC є понад два мільйони осіб.

— Для України — це визначна дата, — каже генеральний директор UMC Ерік Франке. —

1 липня. Прес-конференція, присвячена 10-річчю мобільного зв'язку в Україні.

Десять років — це такий проміжок часу, коли можна, підбиваючи підсумки, впевнено дивитися в майбутнє. Ми пишаємося тим, що саме UMC стоїть біля витоків українського мобільного зв'язку. І тому до ювілею компанія підготувала абонентам багато приємних сюрпризів.

Наприклад, всеукраїнський тур популярної української групи «Океан Ельзи» під назвою «UMC 10 років» по семи містах України. Вхід на всі концерти — безкоштовний.

Тарас МАНЮК.

ЗНАЙ НАШИХ!

Лети, «метелику», до слави

Чемпіон України із сучасного танцю кам'янець-подільський дитячий танцювальний колектив «Абра» (метелик) днями повернувся із словенського міста Любляни, де представляв Україну на чемпіонаті світу. Кам'янецькі танцюристи змагалися на одному паркеті з елітою світового сучасного танцю. Подільських «метеликів», якими керує педагог Лілія Пашинська, запримітили, і вони увійшли до двадцятки кращих команд світу.

Віра ШПИЛЬОВА.

ФОТОФАКТ

Нещодавно відбувся випуск у провідному навчальному закладі економічного спрямування — Київському національному економічному університеті. Професії економіста, юриста, менеджера, які опанували випускники вузу, тісно пов'язані з долею людей, їхнім добробутом і надзвичайно важливі для економіки країни, яка стала на шлях ринкових перетворень.

Відправна точка «Дніпроспецсталі»

Запорізьке БАТ «Дніпроспецсталь» освоєло нові виробничі процеси. Окрім випуску сортового прокату та поковки із спеціальних марок сталі, підприємство перероблятиме, утилізуватиме і реалізовуватиме спеціальну тару. Це рішення ухвалено на останніх зборах акціонерів заводу, повідомляє «Інтерфакс-Україна». На думку керівництва підприємства, це перші позитивні результати зборів акціонерів, які на самому підприємстві називають «відправною точкою». Керівники низки вітчизняних банків, стверджує гендиректор БАТ Вадим Лейбензон, зазначили, що впродовж кількох днів після проведення зборів буде ухвалено рішення про наступне кредитування заводу.

Заводчани сподіваються, що нарешті буде розв'язано проблему шлакових відвалів у Балці Середня. Раніше, співпрацюючи з різними фірмами, підприємство добувало легований брухт для виробництва спеціальних марок сталі на території цих відвалів. А тепер, коли термін договорів з ними минув, господарів не пускають на свою територію. Відповідно, підприємство не може користуватися належною йому сировиною, що при цьому іде «наліво».

Не завжди мед ложкою...

ПРОГНОЗ

Масову загибель бджіл зафіксовано на Вінниччині. Пасічники стверджують, що крилаті трудівниці не витримали холодної зими, а науковці дотримуються іншої думки — комах доконала хвороба.

Із 300 тисяч бджолосімей, які ввійшли у зиму, у вінницьких пасічників збереглося менше половини — 125 тисяч. Голова правління БАТ «Мед Поділля» Іван Микитюк каже, що по Україні цей показник ще гірший: за статистичними даними, в країні минулої зими загинуло 70 відсотків бджолосімей. Є випадки, коли із п'ятдесяти залишилося по 1—2 сім'ї. Саме з цієї причини, кажуть, у Літинському районі два пасічники опинилися в лікарні з серцевим нападом.

У січні цього року, побачивши, що з бджілками коїться щось недобре, спеціалісти БАТ «Мед Поділля» запросили для консультації визнаного фахівця, кандидата біологічних наук з Інституту бджільництва Петра Хмару. Разом з ним на пасіках побували науковці Вінницького аграрного університету. Вони дійшли висновку, що причиною загибелі бджіл став нозематоз, або, простіше, — пронос. Під час холодів комахи багато їли, кишечники переповнилися — і...

Думку більшості пасічників поділяє директор Вінницького племзаводу з розведення української степової породи бджіл Віктор Франчук. Вони вважають, що падіння комах спричинили складні погодні умови. У цьому остаточно переконалися навесні. Там, де вулики стояли в зимівниках, навіть напівпідвального типу, бджолосім'ї перебули зиму без втрат. Були випадки, зауважує Віктор Євгенович, коли пасічники залишили на зиму кволіх бджолок, не сподіваючись на те, що вони доживуть до весни. А вони вижили. І тільки тому, що зимували в теплі.

Бідою пасічників перейнялися в Міністерстві агропромислової політики й Кабміні. За словами В. Франчука, прийнято відповідні документи, що передбачають ви-

ділення коштів для відновлення галузі. Найголовніше в такій ситуації, вважає Віктор Євгенович, — підтримати племзаводи, котрі розводять бджіл. Зараз настільки збільшився попит на бджолосім'ї і бджоломатки, що Вінницький завод, наприклад, не може задовольнити навіть десятої частини замовлень споживачів. Ось чому, на його думку, передбачені державою кошти варто було б не розпорошувати, а розподілити насамперед між племзаводами, яких в Україні чотири. Тільки таким чином можна прискоро-

рити процес відновлення галузі. Ця проблема, переконаний В. Франчук, важливіша від отримання лише солодкої продукції.

— Таких медів, які брали минулими роками (тисячу тонн меду реалізували у 2002 році вінницькі пасічники), — каже В. Франчук, — нині не буде. Але й без товару не залишимося. У кого збереглися бджоли, той буде з медом...

Травневого меду вінницькі пасічники отримали рекордну кількість: 15—20 кілограмів від сім'ї. Комахи працюють, як кажуть пасічники, за себе і за тих, що загинули. Вони ледве долітають до вулика з переповненими зобиками. Спеціалісти не пригадують, щоб мед качали ще під час цвітіння садів, як було в цьому році. Зазвичай у цей час бджоли лише набирали силу, а перший мед давали з цвіту акації...

Найслабша бджолосім'я, прогнозує співрозмовник, принесе нинішнього року від 20 до 30 кілограмів меду. А в гарних сімей такий показник буде у 3—4 рази вищий. Тільки б погода сприяла...

Віктор СКРИПНИК. Вінницька область.

Филиал Государственной хозрасчетной организации Агентства по вопросам банкротства в Запорожской области проводит повторные публичные торги (аукцион) по реализации имущества предприятия-банкрота АОЗТ «Энергострой».

На повторные публичные торги (аукцион) выставляется имущество предприятия-банкрота АОЗТ «Энергострой»: объекты незавершенного строительства на территории производственной базы АОЗТ «Энергострой» — административное здание, здание склада, офис, столовый цех, пристройка, и т. д., находящиеся по адресу: г. Энергодар, промышленная зона.

Начальная цена продажи — 115423,56 грн. в том числе НДС. Гарантийный взнос в размере 5 % от начальной цены продажи реализуемого имущества, перечисляется на расчетный счет Филиала Государственной хозрасчетной организации Агентства по вопросам банкротства в Запорожской области: р/с 2600827020 в ЗОД АПІБ «Аваль» г. Запорожья, МФО 313827, код ОКПО 26252756; регистрационный сбор для регистрации участников публичных торгов (аукциона) — 17 грн. перечисляется на расчетный счет Филиала Государственной хозрасчетной организации Агентства по вопросам банкротства в Запорожской области: р/с 260082431 в ЗОД АПІБ «Аваль» г. Запорожья, МФО 313827, код ОКПО 26252756.

Заявки на участие в публичных торгах (аукционе) принимаются не позднее, чем за три дня до даты проведения аукциона по адресу: 69035, г. Запорожье, пр. Маяковского, 11 с 9.00 до 18.00 (кроме выходных).

По вопросам ознакомления с имуществом и оформления участия в публичных торгах (аукционе) обращаться по телефонам: (0612) 12-94-84, 12-74-11.

Публичные торги (аукцион) состоятся 07.08.2003 года в 12-00 по адресу: 69035, г. Запорожье, ул. Маяковского, 11.

РЕПОРТАЖ

Автошлях не розбирає, хто ти: депутат чи колгоспник

(Початок на 1-й стор.).

Від самих інспекторів не раз доводилося чути, що народні обранці, ухвалюючи цей закон, стали на бік порушників. Коли працівники ДАІ брали штраф на місці, на дорогах було більше ладу. А що тепер? Порушують усі: від «Запорожця» до 600-го «Мерседеса». Зокрема, через перевантаженість, суди карають «карбованцем» аж ніяк не кожного водія-порушника. Останні іноді користуються тим, що якщо від моменту адміністративного порушення минуло два місяці — воно втрачає чинність. Через це на дорогах посилюється безвідповідальність. Як наслідок — збільшується кількість ДТП. Ну а до водія з «крутими» посвідченнями (їх нині чимало) й номерами взагалі не підходить... Чи це так?

Одразу домовились: інспектори зупинять порушників, діятимуть, як завжди. А ми не втручаємося, лише спостерігаємо поведінку водіїв.

Перспект Перемоги. Новенький «Мерседес» швидко мчить лівою полосою. Обмеження — 80 кілометрів на годину. На спідометрі нашого авто, що прямує позаду, 90, 100, ще більше... Інспектор пропонує водієві зупинитися. Той неохоче з'їжджає у правий ряд і стає під бордюром.

— Старший інспектор ДПС, лейтенант міліції Чередниченко. Ваше водійське посвідчення і техпаспорт.

На вимогу водій «Мерса» спокійнісінько показує документ, що засвідчує: це — оперативна машина Служби безпеки.

— Негарно яюсь, — відчитує він інспектора.

А тому нічого не залишається, як побажати порушнику щасливої дороги.

— Його ми можемо лише попередити і все, — пояснює Леонід Чередниченко.

Інша машина — «Ауді» вирулила у вузьеньку вуличку неподалік проспекту Перемоги, хоча на в'їзді висів знак, що в народі називають «щеглина». Авто притулилося «носом» біля бордюру.

— Сюди проїхало три машини, а ви обрали мою, — образився водій, після того, як до нього підійшов інспектор.

— Але ви порушили правила дорожнього руху, створюєте аварійну ситуацію для інших, — відказав інспектор, —будемо складати протокол.

— Та ти з ним не панькайся, — підійшовши, напівжартома сказав, судячи з усього, приятель водія. — У наручники його і — на асфальт!

І для цього порушника зустріч з інспекторами звелася до усного попередження після того, як Юрій (саме так звали водія) витягнув з кишені посвідчення, що він —з Інтерполу, до того ж ветеран бойових дій.

За словами лейтенанта, такі «корочки» пільг, звісно, не дають. Можна казати лише про повагу інспектора до установи, яку водій представляє.

Того дня наш екіпаж за порушення зупинив ще кілька машин. Водії більшості з них мали рятівні «корочки». Найбільше запам'ятався розмова інспектора з помічником високоповажного чиновника...

...Набережне шосе. Знов пробка. Увагу одразу привертає темного кольору «з наворотами» «Нісан-Патрол», який впевнено вирулює на зустрічну смугу. За ним одразу прилаштовується колона з кількох авто. Під'їжджаємо впритул до відкритого водійського вікна. Інспектор просить взяти праворуч і зупинитися.

— А може я тут стану швиденько? — посміхаючись на всі зуби перепитує з іронією «крутий парняга», як його одразу охрестив наш колега-журналіст із прес-служби.

— Та ні, — відказує лейтенант міліції.

— Мені терміново треба документи в «Апарат» віддати.

— Зупиніться праворуч, з'ясуємо.

«Крутого парнягу», з'ясувалося, звать Сергій. Не кваплячись, він дістає посвідчення помічника народного депутата. Після вже звичного усного попередження, побажання щасливої дороги від інспектора й настанови більше не порушувати, водій, попозувавши перед фотокамерою, сів у «Нісан» й натиснув на газ. Автомобіль знов вискочив на зустрічну смугу й помчав, набираючи швидкість.

Ідемо далі...

— Закон має бути таким, щоб його не хотілося порушувати. Це не я сказав, хтось з великих, —розмірковує голос наш колега з прес-служби, який такі ситуації спостерігав не раз. — У США, скажімо, за проїзд на червоний сигнал можуть і в тюрму посадити на кілька місяців. І там, коли таке вчинить на дорозі більш-менш відомий політик — його чекають такі само неприємності, як і інших водіїв. Тому в Америці людина, яка їде на «зелений», свято вірить, що ніхто не їде на «червоний». У цьому випадку хлопець підняв себе до рангу державного діяча, забуває, що він лише помічник. Співробітникам ДАІ розмовляти з такими важко: не лише народний депутат, навіть його помічник, може іноді напругу в найвищі інстанції зателефонувати, а то й взагалі не вважає за потрібне говорити з сержантом. Як повідомлялося в пресі, тиждень тому вранці злітів з мостової розв'язки у столиці поблизу станції метро «Видубичі» з семиметрової висоти «джип». Злітів, пробивши 17 метрів огорожувального бар'єра: і бетонну огорожу, і трубу, й металевий профіль. Можна лише здогадуватися, з якою швидкістю мчала машина. Удар був такої сили, що водієві знесло капотом голову. На місці загинули ще два пасажери. Водієві не допомогли ні іноземні номери, ні «круте» авто. Автошлях не розбирає, хто ти: депутат чи колгоспник.

Закінчилося наше спільне патрулювання на драматичній но-

ті. Начебто на підтвердження слів журналіста, рацією передали, що на перехресті вулиць Сумської та Козачої сталося ДТП. Пробитися туди оперативно знов заважали ті самі пробки. Але побачене і за годину після пригоди можна було вважати застереженням всім водіям. Не розминулися «Волга» і «ВАЗ-2110». За попередньою версією слідства, водій «десятки» на рівнозначному перехресті не пропустив авто, що наближалось праворуч. Олександр, що у розпачі стояв біля своєї розбитої машини, схоже, вичитував себе за неуважність. У інтерв'ю повідомив, що приїхав із Самари відпочивати. І ось — «швидка» забрала його маму і дружину.

Дорога справді не прощає неуважності й безвідповідальності.

Іван ЛАЗНЮК.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА. ▼

Гонка на виживання

АНАЛІЗ. ПРОГНОЗ

Минулий тиждень можна охарактеризувати лише одним словом — «загострення». Спочатку загострилася ситуація на споживчому ринку, пов'язана зі зростанням цін на зерно, борошно й цукор, а згодом значно зашкалив градус протистояння у парламентських стінах. Цими вихідними і політики, й аналітики шукали відповідь на запитання: «Чому?» Шукали і не знаходили, а може, й не хотіли знайти. Власне, для нас розвиток подій несподіванкою не став. Тим більше що в попередніх своїх дослідженнях ми прогнозували саме такий розвиток подій. Не треба бути ясновидцем, щоб зрозуміти: наблизення президентських виборів диктуватиме відповідну поведінку різноманітних політичних сил, що, безперечно, впливатиме на процеси, передусім політичні, в Україні. Протистояння великої кількості гравців і створює ситуацію, яку можна назвати «контрольований хаос».

Зерна істини чи істина в зерні?

Створюється таке враження, що чимало політтехнологів вирішило скористатися ажіотажем на продовольчому ринку і намагається тепер зіштовхнути лобами представників пропрезидентських фракцій. З легкої руки деяких наших колег намагаються провести паралель між 1964 та 2001 роком. Нагадаю, складна ситуація із забезпеченням хлібобулочних виробів у СРСР дозволила здійснити державний переворот й усунути від влади тодішню першу особу країни — Микиту Хрущова. Така спроба, мовляв, повторилася і у 2001 році, коли в Україні визріла змова проти уряду Віктора Ющенка. Отож, переконують автори таких опусів, нині схожа «карта» розігрується супроти Кабінету Міністрів Віктора Януковича.

Щоправда, давно відомо: будь-які історичні аналогії кульгають на обидві ноги і слугують, скоріше, поживою для створення сучасної політичної міфології.

З приводу 2001 року можна сказати одне: відставки уряду не було і немає чого ламати

списи, вигадуючи казна-що.

З другого боку, уряд сам ретельно готував підґрунтя для нинішнього дефіциту сільськогосподарської продукції. Несприятливі зимові умови змусили шукати жертву серед урядовців, на яку можна було б почепити всі нинішні проблеми. Тож звинуватили зернотрейдерів, які, мовляв, вивезли зерно на експорт. А згодом заарештували экс-віце-прем'єра з питань АПК Леоніда Козаченка.

Та насправді проблема полягає в тому, що, на мою думку, зерно минулорічного врожаю ніхто нікуди не вивозив. А чекає воно свого часу в Україні. Того часу, коли парламент зніме імпортне мито на зерно і звільнить торговців від сплати податку на додану вартість. Отоді його можна й реалізовувати за завищеними цінами і без сплати обов'язкових платежів. Скринька відчиняється доволі просто. У такий спосіб політики компенсують свої фінансові втрати на минулорічну передвиборну кампанію, а заодно зроблять фінансовий заділ на майбутні президентські перегони.

Крім того, політичні опоненти уряду понизили рейтинг і Кабінету Міністрів, і Віктора Януковича особисто. А восени на них спробують почепити всіх собак. Недарма можна вже почути заклики до відставки аграрного блоку уряду. А що буде далі?

Нас очікують осінні заморозки

Власне, хід, зроблений парламентською більшістю минулої п'ятниці, з огляду на ситуацію з урядом може розцінюватися двояко. Нагадаємо, що в залі зареєструвалися лише 211 народних обранців. Отож можна не сумніватися, що такий крок парламентська більшість зробила свідомо. Відтепер вони можуть проголосувати бюлетенями за направлення до Конституційного Суду президентського законопроекту про внесення змін до Основного Закону і перерозподіл комітетів між «більшовиками». Та не тільки.

У попередньому своєму огляді ми спробували спрогнозувати можливі варіанти розвитку подій восени. І, схоже, не помилилися, коли

Man. Віктора ПОТОВА.

висловили думку про ймовірність розпуску парламенту на початку жовтня. Сценарій цей починає набувати зримих рис, про що передусім і свідчить нез'явлення у п'ятницю представників більшості до сесійної зали.

Конкретизуємо його. Якщо опозиціонери знову спробують заблокувати роботу парламенту, а такий варіант розвитку подій найімовірніший, то більшість уже підстрахувалася — рішення про голосування у середу, четвер і

п'ятницю прийнято. А тому їм нічого не завадить якогось дня проголосувати бюлетенями за два вищезгадані питання і з чистою совістю піти на канікули. Розлючена опозиція без бою віддати комітети не захоче. І почне блокувати роботу комітетів. А осіння сесія, отже, може й не відкритися. Тому вже на початку жовтня глава держави зможе конституційним шляхом припинити повноваження парламенту четвертого скликання і оголосити дострокові вибори.

Щоправда, я так і не можу зрозуміти поки що, коли, за словами Леоніда Кучми, можна було б сумістити парламентські і президентські вибори. За повідомленнями інформгентств, і представник Держдепартаменту Стівен Пфайфер, і колишній посол США в Україні Карлос Паскуаль говорили про 2014 рік. А може, йшлося про 2004-й? І сценарій, розвиток якого ми можемо спостерігати нині, саме це підтверджує? Адже в разі розпуску нинішньої Верховної Ради парламентські вибори відбудуться у березні наступного року, як і президентські, заплановані на жовтень 2004 року.

Тим більше вибори парламенту пройдуть за старим законом, а отже, у мажоритарних округах влада спробує провести до 200 «своїх» кандидатів і більш як 100 — за списками. Конституційна більшість набирається, черговість сесій не порушується, і вже у червні 2004 року, як і обіцяв Леонід Кучма, до Конституції України можна буде внести зміни. Скажімо, проголосувати їх в остаточній редакції 28 червня, у День Конституції. Чи напередодні.

З другого боку, такий сценарій дає змогу зменшити можливості опозиції для перемоги на президентських виборах. Саме тому і потрібна була криза на продовольчому ринку країни, яку врешті буде подолано, але вона збагатить тих, хто сьогодні володіє зерном і крупами. Якщо опозиціонер і стане главою держави, то вплинути на розвиток подій в Україні не зможе — епіцентр прийняття рішень переміститься до парламенту і Кабінету Міністрів.

Це — наша версія.

«Водяра» замість ліфта,

або Орендна сваволя в Деснянському районі столиці

ФАСАДИ І ЗАДВІРКИ

Хоч як дивно, думка про нелюбів чиновників до підприємців — помилкова. Принаймні в межах окремо взятої території — Деснянського району столиці. Тут райдержадміністрація підприємців дуже любить, почуття свої негуманітарно систематично, як і належить закоханому, доводить не словом, а ділом.

«Love story» райдержадміністрації з малими, приватними, відкритими, закритими тощо підприємствами і товариствами стала надбанням громадськості торік восени. Тоді міський голова Олександр Омельченко дуже занепокоївся станом орендних відносин на підвідомчих йому територіях. Річ у тім, що надходження від оренди нежитлових приміщень, загальна площа яких у столиці перевищує 28 мільйонів квадратних метрів, на даний час непропорційно малі. Підвищення орендної плати до розумного рівня сприяло б наповненню районних та міського бюджетів і розв'язанню низки соціальних проблем, зокрема соціальних.

Обґрунтованість і реальність цього підвищення доводить досвід таких орендодавців, як, приміром, КП «Київжитлоспецексплуатація» чи КП «Київський метрополітен». Підприємці орендують у них нежитлові площі в середньому по 58 грн. та 61,9 грн. за 1 кв. м відповідно. Однак районні держадміністрації, за наявності величезного попиту на оренду нежитлових приміщень з боку комерційних структур, уперто не хочуть запозичувати успішний досвід. І тому ціна оренди в районах завмерла на позначці приблизно шість гривень за квадратний метр.

Так, Деснянською РДА розпорядженням № 529 від 21.05.2002 ТОВ «Юнона» надано в оренду додаткове приміщення площею в 29,2 кв. м для розширення магазину з продажу горілчаних виробів. Плата — чотири гривні за метр на місяць.

Виданими нинішнім головою Деснянської РДА Віктором Лагою розпорядженнями № 579 від 31.05.2002 орендну плату в розмірі дві (!) гривні за кв. м встановлено для ЗАТ «Джерело» (приміщення розміром 833,8 кв. м); № 591 § 1 від 04.06.2002 в розмірі 4 гривні — ЗАТ «Ярославна» (722,5 кв. м — також для реалізації, в тому числі й спиртного); № 609 від 06.06. 2002 — знову «Ярослав-

на» з продажем випивки на інших площах, а саме: 456,8 кв м з тією ж орендною платою та 647,9, де квадрат площі коштує на гривню дорожче. І це не поодинокі приклади.

Але цим дивна поведінка РДА не вичерпується. Якщо пригадати, що 45 відсотків надходжень від оренди в районі спрямовується до спеціального фонду на ремонт ліфтів і 35 відсотків — на їх модернізацію (всього — 80 відсотків), то ситуація набуває рис трагікомедії. Завдячуючи любовному ставленню адміністрації до окремих підприємців лише 2003 року житлово-комунальна сфера району недоотримає більш як 800 000 гривень на підтримання ліфтового господарства. Але це ще не все.

З'ясується, для надання пільг інколи нема потреби винести окреме рішення. Достатньо розпорядитися «внести зміни до такого-то пункту» раніше ухваленого рішення і «замість

ленню різних орендних ставок для однієї категорії орендарів, що працюють за одним профілем діяльності, відповідно до ч. 1 ст. 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції» є антиконкурентними діями органів влади... мають ознаки порушення законодавства».

Отямившись, Деснянська райрада в листопаді минулого року завдяки настійливим вимогам двох десятків депутатів відібрала делеговані РДА повноваження з надання пільг. Напередодні новорічних свят депутати виносять рішення про затвердження з 1 січня 2003 р. нових, вищих, ніж раніше, ставок.

Однак комісія райради з питань приватизації, управління комунальною власністю і регулювання земельних відносин під тиском адміністрації району змушена була погодитися зі зниженням ставок: рішенням райради від 25 березня поточного року ставки було доведено до рівня, що близький до попереднього. І це при тому, що більшість фірм-орендарів

склали б нинішнім «бідним підприємцям» гідну конкуренцію.

Але що найбільше вражає, то це ставлення адміністрації району до випадково виявленого факту власної безгосподарності, яка спровокувала шахрайство. Коли О. Петинець подає документи на реєстрацію і приватизацію нічийного приміщення, РДА фактично стала на захист інтересів «Червоного маку» — фірми, яка протягом кількох років привласнювала вилучену в такий спосіб із бюджету району плату за оренду приміщення. Якось дуже важко віритись, що в даному випадку причиною вибіркового характеру адміністративного кохання є непередбачуваність цього почуття. Як там, у незабутнього Висоцького? — «Постой, чудак, она же грязная, и глаз подбит, и ноги разные! Постой, чудак, она ж наводчица! Плевать на все, мне очень хочется...». Питання лише в тому, чого ж хочеться чиновникам від улюблених їхніх підприємців?

А що депутатський корпус? Звичайно, є серед депутатів райради і люди цілком відповідальні, які виступають за те, щоб зробити прозорим бюджетні надходження. Але ті, хто послідовно відстоюють необхідність збільшення надходжень від оренди і пропонують реальні шляхи досягнення цього, — Віталій Черняховський, Раїса Спориш, Віктор Бичихін, Валерій Анісков та деякі інші, — поки що залишаються непочутими. Що й не дивно: в морі любителів активного розповсюдження спиртного легко потонуть не лише голоси тверезомислячих.

Олесь ТИСА.

На порівняно висотному житловому масиві Вигурівщина-Троєщина, де рідко можна побачити навіть дев'ятиповерхівку, мешкає майже 40 тисяч чорнобильців. Багато хто з них страждає пішки на дванадцятий захворювання. Для них піднімається пішки на дванадцятий захворювання. Для них достатнє фінансування. Проте багато хто з торговців лікерогорілчаними виробами нічних «розливайок» саме на Троєщині мають невинувдані пільги з орендних платежів.

8 слів
грн. слід читати 5», а то й «1 грн»! (Цитую за текстом розпоряджень №№ 180, 230, 343, 409, 424). Ось так просто: «слід читати»... Те, що такі вправи в читанні з урахуванням загального розміру орендних площ дають відчутний прибуток підприємцям і точно таких збитків завдають районному бюджетові — вочевидь.

Актом проведеної Київським міським територіальним відділенням Антимонопольного комітету України 7 серпня 2002 р. перевірки на предмет дотримання Деснянською РДА законодавства про захист економічної конкуренції стверджується: «Надання окремим суб'єктам господарювання... пільг з орендної плати, які ставлять їх у привілейоване становище стосовно конкурентів та дії по встанов-

У квітні—червні ц. р. Президент звільнив з посади 28 голів райдержадміністрацій у різних регіонах України за недоліки в роботі із забезпечення прав та інтересів громадян. Отож, можливо, настав час звернути увагу на керівників Троєщини та Лісового масиву, яким, на думку мешканців, традиційно не щастить з начальством?

уже погодилися на нові, цілком доступні ставрки, а черга серед тих, хто через дефіцит вільної нерухомості в районі може про оренду лише мріяти, досягла шести десятків. І вони з задоволенням

Драбина заввишки сорок хвилин

РЕПОРТАЖ

У серпні найвищий споруди столиці — 380-метровий вежі Київського радіотелевізійного передавального центру (КРТПЦ) — виповниться 30. Тож ідея написати репортаж з висоти пташиного польоту виникла неспроста.

Та з'ясувалося, без листа з редакції жодного кроку територією КРТПЦ ступити не можна. Порядок є порядок. Надіслаємо листа і разом з фотокореспондентом ідемо підкорювати висотний об'єкт. Директор центру Валер'ян Сидоренко (обіймає посаду ще з часів будівництва вежі) зустрів нас привітно. Але відразу попередив: знімати місто з висоти без дозволу Генштабу ЗСУ заборонено.

Зате Валер'ян Олександрович розповів про будівництво та експлуатацію ввіреного йому об'єкта. Скажімо, «росла» вежа, як гриб. Тобто спочатку побудували самісіньку верхівку, а потім піднімали її вгору й поступово добудовували нижні яруси. До речі, вежу ніщо не підтримує. Вона стоїть «сама по собі», як відомий Олександрійський стовп.

За часів Союзу до державних свят на верхівці вежі вивішували червоний прапор розміром два на чотири або три на шість метрів. Шили його зі спеціального надміцного матеріалу — флагоутху. Проте і його за 10—12 днів вітер перетворював на шмаття.

Звісно, величезна красава потребує й відповідних витрат на «косметику». Один раз на п'ять років передбачено її фарбувати. Вісім тонн фарби та робота відважних верхолазів коштують 700 тисяч гривень.

Серцевиною вежі є труба діаметром чотири метри. Метал, з якого вона виготовлена, майже такий само, як танкова броня. Споруда обладнана двома швидкісними ліфтами. Перший піднімає на висоту 200 метрів, другий — 336 метрів. Проте, за словами Валер'яна Сидоренка, на цій — другий — висоті дуже сильне випромінювання. Тож піднятися туди нам, як ви зрозуміли, не дозволили. Двохсотметрову позначку ліфт підкорює менш як за хвилину. Піднімаємося, наче в літаку: закладає вуха й відчувається додаткове навантаження на організм. Та дивитися з цієї висоти на столицю антропохри не страшно. Щоправда, нам дозволили це робити тільки через скло. Чому не з майданчика? Навчебо колись один журналіст вийшов на нього, злякався і вчепився за перила. Знадобилося кілька годин, аби відчепити його й затягти назад. До речі, піднімається на вежу можна й за сорок хвилин драбиною! Вона розміщена всередині тієї самої труби.

З вежі видно майже весь Київ. Серед інших споруд ми розглядали й приміщення рідного «Голосу України», який з висоти видається іграшковим макетом. Проте відрізати чоловіка від жінки чи впізнати окремі марки автомобілів вдається й звідсіля.

Залишається подякувати працівникам КРТПЦ за допомогу в підготовці матеріалу й побажати в майбутньому не демонструвати вершини обережності з посиланням на Генштаб... Військові, до речі, пообіцяли дозволити зйомку. За умови отримання листа від редакції...

На знімку: телевежа.

Сергій ХОМІНСЬКИЙ. Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА (з архіву).

Добрі поради від МЗС Польщі

У Польщі вийшло сьоме видання довідника «Поляк за кордоном», в якому МЗС країни дає численні рекомендації для туристів щодо умов маневрів у різних країнах. Є рекомендації і для тих, хто має намір поїхати в гості до сусідів. Зокрема, до України чи Білорусі.

У довіднику Білорусь представляють полякам в певному сенсі небезпечною країною, де: «Часто автомагістралі ходять люди, а часом навіть ведуть поряд з собою сівських тварин. Буває, що на дорогах лежать великі предмети, а вночі стоять неосвітлені машини... Білоруські водії загалом не лихачі, але непередбачувані. Маневрування із ряду в ряд, із да без світла, показжчиків поворотів і різкі рухи — норма... Зараження венеричними хворобами — звична в провінції річ. Особливо вітку... Попри те, що бензин у Білорусі значно дешевший, запитися ним ліпше в Польщі. Білоруське пальне жасхливой якості, до того ж його часто недоливають... Їжу також краще купувати в Польщі... М'ясо, молоко і рибу не купувати в маленьких державних магазинах і на ринках. Вимоги гігієни там не дотримуються, а продукти часто прострочені. На півдні країни ліпше взагалі нічого не купувати — продукти можуть бути радіоактивні».

Наша країна видається не такою небезпечною для польського туриста. Тим часом МЗС Польщі рекомендує полякам побоюватися деяких проблем і в Україні. Приміром: «Надзвичайно відчутна особлива скрупульозність української міліції, здебільшого до людей, які подорожують Україною на автомобілях з іноземними реєстраційними номерами. Автомобіль має бути в дуже гарному стані, оснащений аварійним трикутником, вогнегасником та аптечкою. Тре-

ба бути готовим до частих перевірок і незаслужених штрафів. В Україні біля доріг встановлено пости дорожньої інспекції. Під час проїзду повз них, незалежно від часу, необхідно зменшити швидкість, а в разі потреби зупинитися. З метою безпеки і у зв'язку з тим, що в Україні відсутній зв'язок і станції техобслуговування, які працювали б цілодобово, краще подорожувати впродовж світлового дня. Треба мати гарну карту України, бо дороги погано оснащені інформаційними». Крім того, поляків попереджають, що в Україні «переважно немає санітарно-епідеміологічних зароз, але, як і раніше, утримується, в основному в північних районах України, підвищений рівень радіації — наслідок катастрофи Чорнобильської АЕС 1986 року. Часто трапляються спалахи холери (Крим) та інших інфекційних захворювань — жовтухи і сальмонельозу. Проте щеплення необов'язкові. Рівень медичного обслуговування невисокий».

— А чого ще слід побоюватися іноземцям в Україні?

Ігор ОСТАШ, народний депутат України, заступник голови Комітету у закордонних справах:

— Я гадаю, що безпека чатує на туристів не тільки в Україні. Ніхто не застрахований, скажімо, від SARS. До речі, я займався резонансним убивством українського туриста в Польщі — ось вам приклад випадку «спілкування» з польськими поліцейськими. Українці гостинний

народ, і це треба передусім повідомляти іноземцям. Щодо безпеки, які очікують на іноземців в Україні, то це, безперечно, хабарництво на дорогах. А ще, звісно, у нас не на належному рівні готельне господарство. Є певні проблеми і з безпекою туристів, але мушу сказати, що вони поступово зменшуються. І сьогодні ринок послуг у сфері туризму значно поліпшився порівняно з минулими роками. Гадаю, ті положення, що містяться в цьому довіднику, аж ніяк не вплинуть на бажання поляків приїжджати до України. Для них наша країна дуже цікава, бо історії двох наших народів дуже тісно переплелися.

Роман ЗВАРИЧ, народний депутат України, член Комітету з питань євроінтеграції:

— З боку ДАІ є реальна загроза. І це відчуває на собі будь-який водій. Справді, це проблема. Щодо решти, то 50 мільйонів українців живуть на цій землі і якоїсь надмірної радіації ми на собі не відчуваємо. Стосовно цього і медичниці, то я на місці поляків не дуже й боявся б. Але якщо ми справді стратегічні партнери, то мені дещо дивує позиція МЗС Польщі, яке дає своїм туристам такі поради. Я не думаю, що поляки позитивно оцінять б такі інструкції з боку нашого відомства українським туристам, котрі їдуть до Польщі.

Геннадій УДОВЕНКО, голова Комітету з питань прав людини, національних меншин і міжнародних відносин:

— Ми ще залишаємося країною, яка не досягла високого рівня обслуговування іноземців. За 12 років ми, на жаль, не змогли перетворити Україну на рай для туристів. Хоча Україна має величезні й

чудові можливості для цього. Чого варті лише Крим і Карпати, які давно могли б стати туристичною Меккою. Але ми такі консервативні та рутинні, такі противники якихось нововведень у сфері спрощень різних бюрократизмів, що все це разом відбиває в іноземців охоту їздити в Україну. Хамства багато. Особливо з боку тих, хто має стосунок до поїздок туристів. Їхнє основне завдання досі — не принадити туриста, а здерти з нього останню копійку. Багато що робиться, я брав участь у конференціях в Ялті, але ще більше належить зробити для того, щоб підвищити імідж України. Мені прикро, що наші сусіди так характеризують Україну. Зважаючи на все те, що я перелічив, гадаю, ми все-таки не заслуговуємо такої оцінки з боку поляків. Я їм також порадив би вдосколювати свою туристичну систему і ставлення до українців, які легально чи нелегально перебувають в їхній країні...

Як повідомили «ГУ» в прес-службі МЗС України, нічого схожого до «Поляка за кордоном» наше зовнішньополітичне відомство не випускало. А стосовно планів на майбутнє, невідомо, чи даватимуть нам коли-небудь поради, подібні до тих, які дають полякам. Наш МЗС через засоби масової інформації лише застерігає своїх співгромадян у разі якихось подій у тій чи тій країні. Приміром, може порадити не їхати кудись, де є реальна загроза здоров'ю або життю у зв'язку з небезпечною політичною чи екологічною ситуацією. А поляки випускають свій довідник, наслідуючи європейські держави.

Яна СТАДІЛЬНА.

ХРОНІКА. ФАКТИ. ПОДІЇ

Каддафі грає в «Перуджі»

Якщо запитати у лівійця, що він знає про Україну, в дев'яносто дев'яти випадках із ста він назве ім'я Андрія Шевченка. Дивуватися немає чому, адже футбол у цій країні популярний не менше, ніж в Україні. І саме в цьому виді спорту досяг успіху один із семи синів лідера Лівійської Арабської Джамахірії Муамара Каддафі.

30-річний Сааді Каддафі відомий як власник місцевого клубу «Аль Іттїхад» і провідний гравець лівійської збірної. Торік його було прийнято до ради директорів італійського «Ювентуса» (більш як 7 відсотків акцій цього клубу у компанії Lafico, котра належить лівійській владі).

З першого липня нинішнього року Сааді Каддафі зараховано до італійського клубу «Перуджа» (сума контракту — 600 000 євро) і він уже продемонстрував фанам нову футболку з дев'ятнадцятим номером. Напередодні переходу до італійського клубу він відмовився стати капітаном національної збірної Лівії.

«Можна сказати, що в «Перуджі» я розпочинаю життя з чистого аркуша, — сказав Сааді на прес-конференції. — Я залишив усе, що було раніше, лише для того, щоб грати. Навіть якщо це буде ненадовго».

Сааді й справді залишив усе. Крім своїх охоронців. Його скрізь традиційно супроводжують 30 агентів лівійської служби безпеки. А зраджувати свої звички — не в характері членів родини Каддафі.

В Італії перехід Сааді назвали історичною подією, але багато хто вбачає в цьому політичне і фінансове підґрунтя. Злі язики подекуять про скромні спортивні достоїнства нового придбання «Перуджі», а найрештіш прихильники команди стверджують, що клуб такого рівня може зробити чудового гравця з будь-якого футболіста.

Щоб спростувати чутки, президент «Перуджі» Лучано Гауччі заявив, що перехід такого гравця для команди — велика честь, і справа не в грошах і не в рекламі, а тільки в футболі. «Я бачив Каддафі молодшого у грі і впевнений, що він зробить велике майбутнє в Італії».

За словами самого Сааді, у новій якості він спробує змінити негативний імідж Лівії, що склався на Заході. Хай би там що було, а мета благородна.

Ганна ЛУКАНСЬКА.

Буш полюбляє фільми про війну

Колишній кінемеханік Білого дому Пол Фішер поділився з журналістами своїми спостереженнями за президентом США Джорджем Бушем.

За його словами, Буш віддає перевагу стрічкам про війну і дуже любить фільми «Падіння Чорного яструба» та «Врятувати рядового Райана». Фішер також поділився спогадами про інтереси попередніх президентів США. Так, найбільшим поціновувачем кіно виявився Джиммі Картер, який устиг подивитися в Білому домі 580 фільмів.

Основний інстинкт дає про себе знати

Після п'яти років подружнього життя голівудська кінозірка Шерон Стоун та її чоловік, головний редактор газети «Сан-Франциско кронікл» Філ Бронштейн оголосили про розлучення. Заяву подав Філ Бронштейн, офіційною причиною розставання названо «нездоланні суперечності». Бронштейн також вимагає спільної опіки над дитиною.

Між іншим, як повідомляє CNN, подружжя виступило зі спільною заявою, в якій їдеться про те, що незважаючи на розлучення, Стоун і Бронштейн залишаються гарними друзями і турботливими батьками, для яких шастя їхнього трирічного сина є життєвим пріоритетом. Стоун і Бронштейн одружилися 1998 року, через два роки вони всиновили дитину. За даними журналістів газети «NY Post», розрив стосунків стався понад місяць тому, після повернення Шерон Стоун із Європи, де вона знімалася...

Курити — Англії шкоду робити!

В Англії можуть запровадити сувору заборону на куріння на робочому місці і в громадських місцях, включаючи магазини, ресторани, клуби та паби. Головний державний лікар сер Лайам Дональдсон у звіті про стан справ в охороні здоров'я підкреслив небезпеку пасивного куріння і закликав уряд захистити людей, що опинилися в товаристві курця, законом.

Багато хто із роботодавців забороняє куріння на робочому місці, тож люди з сигаретою на балконах, біля вхідних дверей чи на запасних сходах — нормальне явище. В країні, де курить кожний четвертий дорослий, за даними Дональдсона, кількість «пасивних курців» становить майже три мільйони осіб.

ФОТОФАКТ

«Термінатор-3» крокує по планеті. Афганістан не став винятком.

Фото АП.

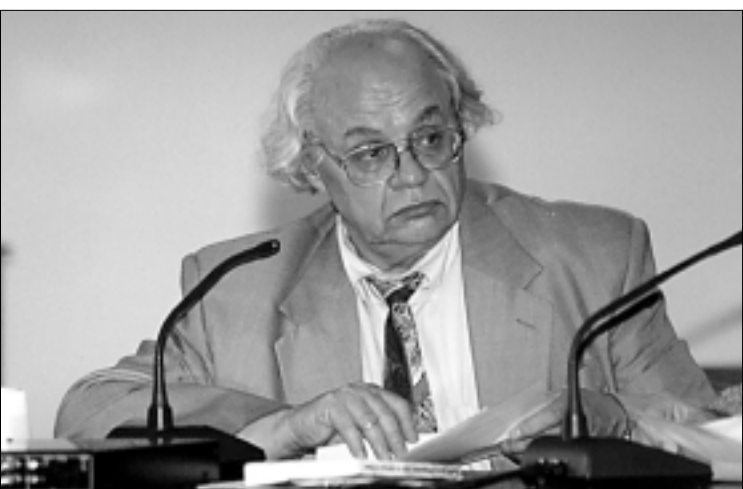
Приз за душевне читання Шевченка

Три сповнені вражень дні провели в Україні гості з Румунії — Делія Антон, Дженеєвева Волошук та Олена Біловару (на знімку зліва — праворуч). Відвідини нашої держави стали для них нагородою за перемогу в конкурсі читців поезії Тараса Шевченка, який організувало Генеральне консульство України в Сучаві. Делія Антон та Дженеєвева Волошук — представниці тамтешньої української діаспори, вони вчаться на українському відділенні Сучавського університету. А Олена Біловару — громадянка України румунського походження, навчається в Бухарестському університеті.

Перебуванням дівчат в Україні опікувалося товариство «Україна—Румунія», що входить до товариства «Україна—світ». У Києві переможниці

відвідали Національний музей Тараса Шевченка, де мали спеціальну двогодинну екскурсію, побували в Софії Київській, в інших визначних

місцях. Звичайно, відвідали Канів.

Організація перебування переможниць в Україні стала одним з чергових заходів, що їх постійно здійснює товариство «Україна—Румунія». Воно цього року святкує 10-річчя і має всі підстави похвалитися своїми досягненнями. За словами виконавчого директора товариства Наталії Ішуніної, налагоджено плідні контакти з тими румунськими університетами, де є кафедри україністики, товариство проводить літературно-мистецькі

вечори та фестивалі, приймає в Україні студентські делегації. Звичайно, як може підтримує українську діаспору.

Товариство «Україна—світ» також провело свій черговий, вже традиційний захід: семінар для вчителів української мови з діаспори. Цього разу до Києва приїхали наші співвітчизники з Росії, Молдови й Румунії. Відкрив семінар голова товариства, народний депутат Іван Драч (на знімку).

Анатолій МАРЦИНОВСЬКИЙ. Фото Анастасії СИРОТКІНОЇ.

Щоб їх зрозуміти, треба уважніше придивитися до себе

Схоже, для німців тема насильства у школі стає дедалі актуальніша. Минулого тижня ЗМІ повідомили про черговий інцидент. У баварському місті Кобург 16-річний Флоріан К. під час уроку двічі вистрелив з пістолета в спину вчительки. На щастя, він промахнувся. Почувши постріли, із сусіднього класу прибігла шкільний психолог. Флоріан поранив її в ногу і застрелився сам. Добре, що всі свідки інциденту залишилися живі.

Дослідження, проведене за ініціативою відомства кримінальної поліції ФРН, показало, що насильство у школі стало звичним явищем. Побой, образи, пограбування і крадіжки серед підлітків уже нікого не дивують. Під час дослідження кримінолог, професор Фрідріх Лезель опитав 1200 учнів сьомих та восьмих класів загальноосвітніх шкіл. 47 відсотків респондентів заявили, що вони за останні півроку хоча б один раз ударили свого співучня. П'ять відсотків робили це не рідше, ніж один раз на тиждень.

Лезель вважає, що основну увагу педагоги мають приділяти саме цій відносно невеликій групі, яка найактивніше виявляє фізичну та психічну агресію до своїх ровесників.

Під час дослідження п'ять відсотків підлітків заявили, що вони загрожували своїм одноліткам зброєю. Один відсоток робить це регулярно.

Як стверджують психологи, причини такої поведінки слід шукати насамперед у батьках підлітків. Адже всі діти, навіть достатньо дорослі, свідомо або підсвідомо копіюють стиль поведінки своїх «предків». Сумнівний виховний ефект підсилюється переглядом телепередач та фільмів, у яких дуже багато сцен жорстокості. Осмільши під впливом алкоголю або наркотиків, школярі втілюють у життя побачене на екрані.

Часто-густо у власній домівці підлітки знаходять і зброю злочини. Наприклад, Флоріан К. виріс у родині потомствених стрільців-аматорів. Зброя, з якої він поранив вчительку, належала його батькові — багаторічному членові стрілецького клубу і офіційному експертові з питань володіння та реєстрації зброї у місцевому муніципалітеті.

«Голос України» на Волині

Волинь. Напевне, жоден край нашої України не удостоювався стількох епітетів. І не дивно. Природа тут зачаровує, дивує, змушує замислюватися над сутністю життя. І не тільки природа, але й історія. Бо Волинь у свій час стала тим осердям, довкола якого знову об'єдналися українські землі в єдину державу. Та й під час другої світової, як співається у пісні, тут народилася УПА.

Найбільшою цінністю краю завжди були його жителі — волиняни, які радо, хлібом-сіллю, приймають гостей, діляться душевною щедрістю. У відвертих розмовах з ними і пройшли дні «Голосу України» у Волинській області. Наша журналістська делегація з мешканцями краю озер і лісів говорила...

...про демографічну ситуацію

Ми вже покидали гостинний районний центр Шацьк, де на зустрічі з активом розповідали про газету, про Київ, роботу Верховної Ради, коли голова райради Леонід Кислюк сказав:

— Уперше за два десятиліття народжуваність у районі торік зрівнялася зі смертністю.

У його словах була не тільки констатація факту, а й гордість. І не тільки тому, що він сам недавно вдруге став батьком, з чим ми його привітали. А передусім тому, що це ознака поліпшення рівня життя

дізналися ще одну цікаву деталь: навіть на Волині, яку називають краєм лісів і озер, зелених насаджень малувато. Бо в попередні роки лісоводи більше рубали дерев, аніж саджали.

Василь Дмитрук висловив переконання: гасло «кадри вирішують усе» знову набуває актуальності. Особливо з огляду на зростання ролі територіальних громад у вирішенні власних соціально-економічних проблем.

...про реформи на селі

Село Дубове на Ковельщині здавна славиться не тільки високими врожайми, а й, пе-

ністрацій, які приїхали того дня в Дубове перейняти досвід ковельців.

Проте вона не приховувала й проблем, з якими стикаються нині трудівники села. Ми не будемо говорити про кошти, кредити, звернемо увагу на інше. Господарство пропонує спеціалістам-ветеринарам зарплату в 400 гривень, ключі від квартири, однак молоді люди віддають перевагу роботі в державних установах. Зокрема, на митниці.

Про іншу сільську проблему розказав голова обласної ради Василь Дмитрук. Виявляється, сьогодні, особливо у приміських селах, де є дороги, ходять автотранспорт, можна жити, не працюючи. Багато селян отримують допомогу на дітей, стоять на обліку на біржі праці. Їм пропонують роботу, за яку платитимуть 300—400 гривень плюс 50 копійок на обід, але... Не хочуть йти в поле. Дивина та й годі.

...про соціальний захист

І справді, нині на Волині добре відлаштована система соціального захисту. Особливо у Ковельському районі. Голова райдержадміністрації Віталій Карп'юк з гордістю показував колегам з інших районів приміщення служби соціальної допомоги. Воно міститься майже в центрі старовинного міста і великого залізничного вузла. Воно й належало залізничникам. Там знаходився відомчий дитячий садочок. Однак будинок поступово старів, бо йому уже переважило за сотню років, а тому садочок перевели в інше місце. Залізничники прислухалися до прохання керівництва району і передали його на баланс ковельцям. Затим зробили капітальний ремонт, і тепер за допомогою комп'ютерної системи можна будь-якої миті довідатися, хто з жителів району потребує допомоги. І якої.

Саме соціальному захисту людей і приділяє головну увагу голова Волинської обласної держадміністрації, Герой України Анатолій Француз. Саме на цьому питанні акцентувалася увага під час його зустрічі з головним редактором «Голосу України» Анатолієм Горловим та працівниками парламентського видання. Тим більше, що в керівника обласної виконавчої влади набралось чимало прикладів, як мовиться, з життя. Адже напередодні у Ківерцівському районі протягом трьох днів відбувалося виїзне засідання колегії облдержадміністрації. Її працівники побували в кожному із 72 сіл району, вели прийом громадян, вникали в їхні потреби й проблеми. Напевне, після подібного засідання колегії зародилася ідея запровадити «паспорт» кожного населеного пункту.

— Я повинен знати, скільки в селі живе пенсіонерів, інвалідів, самотніх старих людей, — розповів Анатолій Йосипович. — Чи є там фельдшерсько-акушерський пункт, скільки на прилавку магазину товарів, вироблених в області, і тому подібне. І, повинен сказати, складається доволі цікава картина. Оскільки на прийом приходять за три дні 100-150 чоловік. Один раз розмова з

селянами затягнулася до 1-ої ночі. Таким чином можна визначити більшість проблеми, які непокоять жителів району, і, відповідно, вжити заходи. Скажімо, щодо транспортно-го сполучення. Адже ті, хто видає ліцензії, повинні дбати, щоб транспорт ходив і до віддалених сіл. Або - інша проблема: дороги з твердим покриттям. Є керівник управління, який повинен дбати про розширення мережі таких доріг. Крім того, проведення виїзного засідання колегії, запровадження паспортів населених пунктів дає можливість контролювати виконання доручень. Водночас треба визнати, що недопрацьовує в таких випадках місцева влада.

А взагалі на Волині нині приділяється чимало уваги соціальному захисту. Передусім людей похилого віку, а також тих, хто потребує допомоги. Так, у селі Гаразджа, що під обласним центром, зводиться реабілітаційний центр для престарілих. Передбачено встановити 700 телефонів інвалідам війни. Тобто людина перебуває в центрі уваги обласної влади.

...про політичну реформу

Зрозуміло, на зустрічах з нами, представниками парламентської газети, мешканці поліського краю не могли не зачепити цієї теми. Перша розмова відбулася в Шацьку на зустрічі з активом району.

Голова облдержадміністрації Анатолій Француз і заступник голови облдержадміністрації Степан Родич під час зустрічі з делегацією «ГУ».

Цікаво, що молодь вважала за потрібне розширити права й можливості місцевого самоврядування, позбутися дуалізму влад на обласному й районному рівні. Пролунала думка про те, що законодавство про місцеве самоврядування потрібно підводити під вимоги Європейської хартії про місцеве самоврядування. Тобто місцеві ради повинні утворювати виконавчі органи, а не передавати свої функції державним адміністраціям. Останні, на думку викладача університету Валентина Малиновського, могли б виконувати контрольно-моніторингові функції.

Взагалі зустріч журналістів

Розмова про політичну реформу йшла і на зустрічі з депутатами Луцької міської ради. Щоправда, представників міської представницької влади більше цікавили питання комунальної власності, впорядкування бюджетних відносин. А міський голова Антон Кривицький запропонував редакції організувати «круглий стіл» з цих проблем, а ще — з житлово-комунальної реформи. Адже хоч Луцьк до деякої міри — шасливий виняток, міська влада досить часто стикається з проблемами неплатежів, і не тільки мешканців, а й різних організацій. До того ж, лучанам хотілося б мати більше прав щодо формування влас-

Голова облради Василь Дмитрук.

волинян. Ознака того, що вони перестали боятися не тільки за своє майбутнє, а й майбутнє своїх дітей. Підтвердження цьому ми знайшли і під час подальших зустрічей.

...про місцеве самоврядування

Голова обласної ради Василь Дмитрук — корінний волинянин. Він тривалий час очолював господарство у Луцькому районі, а потім — і сам район. Тобто добре знає проблеми краю. Однак розмова почалася з його компліменту газеті:

— Коли мені приносять свіжу пресу, першим я читаю «Голос України». Мені подобається, що газета не обходить проблеми регіонів, детально аналізує ситуацію з розвитком місцевого самоврядування. Ми на Волині проводимо серйозну лінію щодо його розвитку, залучення людей до управління, вирішення проблем територіальних громад.

Ось так і перейшли до головної теми нашої розмови. Тим більше, що волиняни передусім прагнуть стимулювати керівників місцевих рад до активізації їхньої діяльності: провадити навчання, узагальнюють досвід, нагороджують кращів.

— Якщо в минулі роки кращів сільські голови отримували грошові премії, то в нинішньому переможці отримав у подарунок автомобіль.

Дивуватися нема чому. Вже 379 сільських рад Волині мають власні надходження, що дає їм змогу утримувати фельдшерсько-акушерські пункти, школи, впорядковувати села й дороги.

Напередодні нашого приїзду у Волинський край тут пройшов день депутата обласної ради. Обранці регіонального представницького органу аналізували, як виконуються прийняті ними рішення. Не на папері, а на селі. Зокрема, в Луцькому районі. Бо мова йшла про обласну програму розвитку села до 2005 року.

А заступник голови обласної ради Василь Струк розповів ще про одну ініціативу мешканців Лесиного краю, як любовно називають Волинь її жителі. Так, деякі сільські ради почали засаджувати лісом землі, непридатні для сільськогосподарського виробництва. І тут ми

редусім, тваринництвом. Бо керівник місцевого товариства з обмеженою відповідальністю Софія Пашко переконана: на тутешніх бідних ґрунтах зиск можна мати лише з цієї галузі.

Попри складну економічну ситуацію в державі, місцеві господарники більше сподіваються на себе, а не уряд чи обласне керівництво. Господарство продовжує тримати високу марку: вирощує понад три тисячі голів худоби. А минулого року з розрахунку на сто гектарів землі одержали по тисячі центнерів молока і по 120 центнерів м'яса. Відтак у касі господарства кошти не переводяться. Минулого року середньомісячна зарплата у Дубовому становила 250 гривень. А ще 205 тисяч гривень виплатили за оренду майнових паїв.

До речі, про паї. Майже всі жителі села прийняли рішення господарювати колективно, а тому й об'єдналися в товариство з обмеженою відповідальністю.

— Ми не стояли на перепоні тим, хто хотів самостійного хліба. Лише непокоїло те, що поля в результаті розподілу паїв могли бути розірвані на клатпи. А тому шляхом переговорів удалося досягти компромісу, — розповідала Софія Овсієвна головам райдержадміністрації.

У селі Дубовому Ковельського району. Голова райдержадміністрації Віталій Карп'юк і голова ТОВ «Україна» Софія Пашко.

Під час зустрічі з депутатами Луцької міської ради.

Її своєрідне продовження відбулося і в Волинському державному університеті імені Лесі Українки. Тут розмова навіть перейшла усі часові ліміти. І студенти, і викладачі цікавилися позицією різних парламентських фракцій і депутатських груп, запитували про думку журналістів «Голосу України» щодо необхідності зміни моделі управління державою, підвищення солідарної відповідальності уряду і Верховної Ради України. Водночас викладали своє бачення шляхів реалізації політичної реформи.

парламентської газети з викладачами й студентами Волинського держуніверситету проходила в рамках підготовки до десятирічного ювілею вузу. Готуючись до знаменної дати, тут вирішили започаткувати цикл зустрічей, публічних лекцій, презентацій книг відомих політиків та науковців. Зі студентами, крім нас, уже спілкувалися перший президент незалежної України Леонід Кравчук, народні депутати України Ігор Юхновський, Борис Тарасюк та інші видатні постаті сучасності.

ного бюджету, більшої прозорості у міжбюджетних відносинах.

Як засвідчили наші зустрічі і розмови з керівниками обласної представницької та виконавчої влади, починає зростати активність наших співвітчизників, вони активніше цікавляться місцевими проблемами, прагнуть бути причетними до соціально-економічного розвитку свого села, міста, району.

Сергій ДЕМСЬКИЙ, Володимир КОРОЛЮК. Фото Богдана МАСЛЯНИКА. (Закінчення буде.).

Конференція у Волинському державному університеті імені Лесі Українки. Студентка другого курсу юридичного факультету Ірина Лялька висловлює свою точку зору про політичну реформу.

Платне здоров'я у сфері медичних послуг

Ціна помилки

Дзвінок був із Вінниці. Чоловік намагався говорити спокійно, але відчувалося, що кожне слово дається йому із болем. — У нас мама померла. Був серцевий напад. Викликали «швидку». Присили, казали, що вмирас, приїдьте, допоможіть. А вони не приїхали. Сказали б одразу, що нікого не буде, ми самі її доправили б, чи лікаря привезли. У сусідньому дворі дві машини стояло — а ми сподівались. І мама чекала. Не дочекалась.

До райцентру із села — рукою подати, якихось шість кілометрів. Баба Зіна цей шлях не раз пішки долала — скільки там перебігті, коли треба. А того дня ті шість кілометрів стали для неї дорогою смерті. Коли сусіди довідалися, що приїхав кореспондент, посходились на подвір'я, один поперед другого розказували, що і як було.

Про бабу Зіну мовлять, а кожен своє згадує. Що вона в тому житті бачила, крім тяжкої роботи та вічного терпіння. Терпіла недобру мачуху, з якою жила з чотирьох років. Потім чоловіка інваліда. Пішла за нього, бо батьки половину хати давали. Але як потім тяжко було тягнути на собі і ту хату, і роботу, і дітей малих. А вже що нарабилася — то нарабилася. І щіє весни у свої сімдесят п'ять такий город коло хати посадила!

Вже потому, як город був посаджений, якось важко стало дихати, захрипіло у грудях. Своім вулично-сусідським консиліумом вирішили, що то, мабуть, бронхіт. Наказала дітям, щоб щось від застуди привезли. А воно все не легше та не легше.

Тоді двоюрідна сестра й повила Зіну до фельдшерки Лізи. Майже на шістсот дворів вона тобі і хірург, і терапевт, і кардіолог... От тільки вже другий рік як у декретній відпустці. То й біжати люди до неї просто додому.

Ліза й рада допомогти. Та чим? Із усього медичного приладдя в неї апарат для вимірювання тиску та термометр. Як була на роботі, то брала ліки із районної аптеки під реалізацію. Добре, коли їх розкуплять, а ні — то треба часом і свої гроші закладати.

Поки Ліза глядить свого малого, в село призначили нового фельдшера. Але ж то жінка вже на пенсії. Добирається сюди із

райцентру. Та ще на її руках і сусіднє село. Воно й добре, що людина згодилася на таку роботу, але що ти візьмеш від такої медицини? Коли застанеш у медпункті санітарку — то й то добре. Ото й біжати усі до Лізи. Вона і бабі Зіні тиск поміряла: похитала головою. Градусник дала — температура така недобра. На тому прийом і закінчився. Та в лікаря побували — воно й полегшало.

Але до вечора стало зовсім зле.

Зателефонували до «швидкої». А у відповідь — нікуди ми не поїдемо, бо у нас навіть склянки бензину немає. «Та ми вас зустрінемо, і заправимо, і заплаtimo, — просила жінка, — ви ж тільки рятуйте, швидше

Зателефонували до «швидкої». А у відповідь — нікуди ми не поїдемо, бензину немає.

їдьте, сестра в хаті помирає». Сусіди геть на шлях вийшли, «швидку» виглядаючи.

Кинулись до головици — рятуй, телефонуй ти. І знову просили, казали, що гине людина. А зі станції заспокоїли — машина вже поїхала.

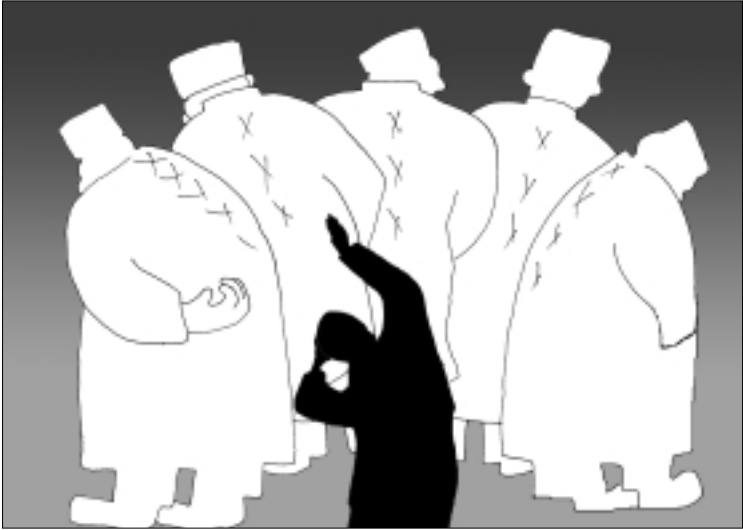
Чекали її дві години. І баба Зіна чекала.

А «швидка» так і не приїхала...

Якби ж то знати одразу, що не приїдуть, то й самі домчали б до райлікарні. Якби ж то...

Поки їхали до лікарні, зять розповів, як під час похорон сторонні люди розповідали йому про свої проблеми, про те, що теж чи не дозвонилися до «швидкої», чи не дочекалися її.

Потім усе це знову й знову зять переповідав у кабінеті головного лікаря. Розмова важка. Бо, з одного боку, головлікар розповідає, як того дня із черговим фельдшером «щось незрозуміле зробилося»,

Мал. Євгеній ВАСИЛЬЧЕНКО.

не записала виклик, поїхала на інший. А чергова медсестра не знала, куди поїхала машина «швидкої», тому й сказала, що до Зіни. Коли повернулись із виклику, то вже могли б і до неї їхати, то навіть прізвища хворої в журналі не було. Одне слово, так і не поїхали.

Кажуть, плутанина якясь вийшла. А шодо бензину взагалі всі лише руками розводять. Кожного дня після чергування «швидка» знає головлікаря довідку, в якій, окрім усього, є ще й дані про наявність бензину. Того дня на ранок у машинах залишилося дев'ять та одинадцять літрів — до баби Зіни можна було не раз з'їздити.

Головлікар показує наказ, що був виданий внаслідок службового розслідування. Фельдшера з посади знято, запропонована інша робота — медсестри. Якщо не погодиться — її звільнять. Але сьогодні вона на лікарняному, і справа затягнулася. А взагалі жінка із наказом цим не погодилася, та й

Баба Зіна померла, ніхто їй навіть уколу не зробив, а тепер виходить, що й винних немає.

Ірина КОЗАК. Хмельницька область.

винною себе визнати не хоче. А в родичів баби Зіни від усіх тих розмов просто волосся дибки: мама ж у них померла, ніхто їй навіть уколу не зробив, а тепер виходить, що й винних немає.

ОКУЛЯРИ В ПОДАРУНОК...

В Україні в рамках проголошеного року людей з обмеженими можливостями пройде акція «Зір». Усі інваліди війни зможуть обстежитися у офтальмолога. А якщо буде потрібно, згідно з постановою Кабінету Міністрів вони отримають окуляри, повідомляє агентство «Інтерфакс-Україна».

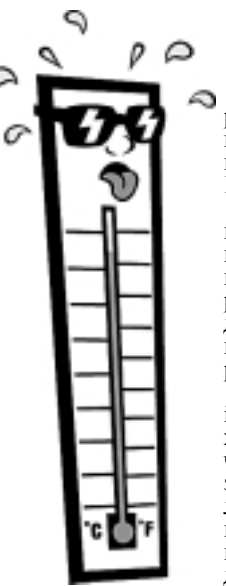
І додаткові пільги

Тим часом депутати Первомайської районної ради на Миколаївщині прийняли рішення про додаткову пільгу інвалідам I та II груп по зору. Таких людей у районі — 66. З липня вони сплачують 50 відсотків за спожити електроенергію. Пільга діятиме до кінця 2003 року, передає наш власний кореспондент Олена ІВАШКО.

Фото Юрія ВЕНГЕРША.

ОФІЦІЙНО

Хліб з вітаміном — і наїсися, і оздоровишся

Комісія Академії медичних наук України розробила концепцію державної програми раціонального харчування населення. Документ найближчим часом буде подано на розгляд Верховної Ради.

За словами директора Інституту медицини праці Юрія Кундієва, світовий досвід показав, що впровадження і практична реалізація такої концепції здатні привести до зменшення прирощених дефектів більш як на 80%. Такі заходи є серйозною профілактикою серцево-судинних захворювань, дитячих інфекційних та хвороб шлунково-кишкового тракту.

Учені розробили спеціальний план заходів із впровадження цієї програми раціонального харчування. Зокрема, він передбачає визначення певного рівня продуктового дефіциту за допомогою соціологічних та наукових досліджень, економічну обґрунтованість заходів подолання цього дефіциту, а також підготовку та організацію виробництва високоякісних домашніх до продуктів.

Однією з можливостей поліпшення харчування у країні, на думку фахівців, є вітамінізація хліба та виробів з борошна. Це збільшить ціну бухання не більш як на 1 копійку, однак, на думку Юрія Кундієва, дасть можливість забезпечити населення всіма необхідними вітамінами.

Мито бюджет наповнить і виробника захистить

ГОТУЄТЬСЯ ЗАКОНОПРОЕКТ

На розгляд Верховної Ради внесено проект закону «Про розвиток автомобільної промисловості України». Тим самим Україна нарешті отримала можливість розбудити гордість вузол проблем, що панують в автомобільному світі. Країна відкриває собі шлях у ЄС і СОТ, усунувши одну з найбільшійших законодавчих суперечностей, і заодно отримує потужне стабільне джерело наповнення бюджету, іноземні та домашні інвестори — сприятливий інвестиційний клімат, а вітчизняні виробники — можливість значно збільшити обсяги виробництва і створити тисячі нових робочих місць.

Приклади багатьох країн показують, що без цілеспрямованої і послідовної підтримки держави в період становлення виробництва розраховувати на істотний приплив прямих іноземних інвестицій в автомобільну промисловість не випадає. Проте країни, яким удалося провести в життя таку політику, отримали стільки вигод (збільшення податкових надходжень, розвиток виробництва, створення нових робочих місць, вихід на новий технологічний рівень тощо), які в багатьох разів перевищують тимчасові «втрати», що з'являються в результаті надання преференцій і стимулів для розвитку місцевого виробництва.

Система стимулювання вітчизняного автомобілебудування, так само як і суднобудуван-

ня, авіаційної промисловості, виробництва сільськогосподарської техніки, створена за останні роки, на сьогодні є однією із перешкод на шляху вступу України до ЄС і СОТ. Втім розпочато активний пошук нового розв'язання наболілої проблеми, який з прийняттям закону, здається, може увінчатися успіхом.

Упродовж десятиріч багато країн використовують увізнє мито як стабільне джерело наповнення бюджету, потужний чинник створення сприятливого інвестиційного клімату, найефективніший спосіб захисту внутрішнього ринку та вітчизняного виробництва. Приміром, у Єгипті увізнє мито становить від 50% до 160%, в Аргентині та Бразилії — 35%. Навіть Росія кілька років тому

встановила увізнє мито на автомобілі в розмірі 25%, що в сумі з податком з продажу та іншими податками і зборами становить майже 55%; а тепер стоїть на порозі підвищення його до 35%. А ось Україна у встановленні мит на автомобілі виявила себе неабияк: ніде у світі немає мита на рівні наших «рекордних» 3—5%!

Новий законопроект передбачає встановлення досить скромного мита на нові автомобілі — у розмірі 20%. Хоча Європейська комісія, яка в захисті українського ринку, м'яко кажучи, не зацікавлена, узгодила мито в 30%, ґрунтуючись на світовому досвіді розвитку автомобілебудування у країнах з перехідною економікою.

Попередня система стимулювання автовиробництва давала практично необмежені можливості для різних зловживань. Її головним недоліком було те, що під час надання преференцій не враховувався сам тип виробничого процесу: широкомасштабне виробництво (де має бути дороге обладнання, велика кількість робітників, використовуються місцеві комплектувальні) або від-

круткове складання (де майже нічого «не зайнято»). Різні кількісні критерії стали інструментом у руках недобросовісних суб'єктів, котрі ухилилися від сплати податків, створюючи тим самим конкуренцію справжнім автовелетням.

За новим законопроектом преференції зможе отримати підприємство, що здатне виробити на своїх потужностях усередині України 50 і більше відсотків вартості автомобіля.

Усупереч розмовам про глобальне підвищення цін на автомобілі після збільшення мита, статистика свідчить про те, що, наприклад, у 2002 році з усіх проданих в Україні нових автомобілів лише 26,2% було імпортовано з далекого зарубіжжя, за шість місяців цього року — менш як 23%. Але ж це тільки цих автомобілів і може торкнутися підвищення мит. А решта три чверті населення зробили вибір на користь автомобілів вітчизняного (понад 50%) та російського виробництва (майже 20%). І після прийняття запропонованого законопроекту ціни на ці популярні автомобілі не підвищаться.

Леонід БРОВЧЕНКО.

ОГОЛОШЕННЯ

До уваги акціонерів Закритого акціонерного товариства «Ініціатор»

Повідомляємо, що 24 серпня 2003 року о 10 годині за адресою: м. Київ, вул. Металістів, 17, к. 401 відбудеться Загальні Збори акціонерів Закритого акціонерного товариства «Ініціатор» (далі по тексту — Товариства).

Порядок денний:

1. Про продаж акцій Товариства та зміну акціонерів.
2. Про укладення договорів купівлі-продажу акцій Товариства.

Реєстрація акціонерів та їх представників проводитиметься з 9 до 10 години. Для реєстрації при собі необхідні мати документи, що посвідчують особу, а представникам акціонерів також довіреність.

Господарський суд Донецької області (83048, м. Донецьк, вул. Артема, 157) 23.05.2003 року порушив справу про банкрутство № 33/86 Б відносно боржника Товариство з обмеженою відповідальністю «Милоградово» код ЄДРПОУ 30835723, адреса: 84000, Донецька обл., Олександрівський район, село Петрівка-2, вул. Молодіжна, рах. № 26006301210 у Добропільському відділенні Ошадбанку № 5363 МФО 394158. Мораторій введено 23.05.2003 р.

Розпорядником майна призначено Самсонова Олександра Олександровича, ліцензія № 249558, адреса: Донецька обл., Добропільський р-он, с. Криворіжжя, вул. Комсомольська, 56.

Господарським судом Запорізької області (м. Запоріжжя, вул. Тюленіна, 21) за заявою ДПІ у Заводському районі м. Запоріжжя та управління ПФУ м. Запоріжжя та управління ПФУ м. Запоріжжя в Заводському районі, 08.05.03 р. порушено справу № 19/54 про порушення справи про банкрутство закритого акціонерного товариства «Вогнетривремонт» (69106, м. Запоріжжя, Заводський район, Північне шосе код ЄДРПОУ 04851195, р/р 26005001601 в АБ «Металлург», МФО 313582). Розпорядником майна призначено Іщенко М. В. (72309), м. Мелітополь, а/я 1, вул. Бронзоса, 43-16).

Претензії кредиторів та заяви санаторів приймаються Господарським судом протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Господарським судом м. Києва (01030, м. Київ, вул. Б. Хмельницького, 44-в) постановою від 15.05.03 р. по справі № 23/402 ТОВ «КБФ» (м. Київ, вул. Ярославів вал, 6, р/р № 2600711302001 в АКБ «Київська Русь», МФО 319092, код 25201372) визнано банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру.

Ліквідатором по справі призначено арбітражного керуючого Яблонського В. В. (04213, м. Київ, вул. Прирічна, 27, а/с 53, тел. (044) 201-31-86, 495-13-98, ліцензія серії АА № 249580 від 19.10.01 р.).

Вищедубечанська сільська рада розшукує власника будівель незавершеного будівництва готовністю 10 відсотків загальною площею 4000 кв. м зведени польською фірмою «Енергопол», що знаходиться в селі Виша Дубечня Вишгородського району Київської області.

Власника або зацікавлених осіб прохання надати відповідні документи на будівлі протягом одного місяця з дня публікації даного оголошення за адресою:

07344 Київська область,
Вишгородський район
с. Виша Дубечня,
вул. Леніна, 28/4,
Вищедубечанська сільська рада.

Господарський суд Львівської області постановою від 9 липня 2003 року визнав банкрутом ДКП «Фантазія», м. Дрогобич, вул. Самбірська, 82, код ЄДРПОУ — 23956037 та відкриває ліквідаційну процедуру.

Ліквідатором призначено арбітражного керуючого Качмара Олександра А. Ліцензія АА № 249552 від 12 листопада 2001 року.

Господарський суд Харківської обл. (61022, м. Харків, Держпром, 8-й під.), порушив справу № 19/125-03 про банкрутство щодо підприємства ВАТ «РБУ № 16», код 05457218, м. Харків, вул. Чугувська, 58, п/р 26005820014301 ХОФ АКБ «Укрсойбанк», МФО 351016.

Розпорядник майна Цимберов Дмитро Ілліч, ліц. АА № 047598 від 09.07.2001 р., (61166, м. Харків, вул. Бакуліна, 9/13, кв. 52, тел. 757-59-54).

Претензії кредиторів та санаторів приймаються протягом місяця з дня публікації.

Господарським судом міста Києва (01030, м. Києва, вул. Б. Хмельницького, 44-Б) постановою від 19.06.2003 р. 24/423-6 Приватне підприємство «Мотор-Екоойл» (04128, м. Київ, вул. Академіка Туполева, 17; код ЄДРПОУ № 32251840; р/р 26002001027 у КФ ВАТ СКБ «Дністер», МФО 300722) визнано банкрутом, та розпочата ліквідаційна процедура. Ліквідатором майна призначено Качурова Фаріта Васильовича, ліцензія серія АА № 25136, видана Міністерством економіки та з питань європейської інтеграції України 12.12.2001. (04053, м. Київ, вул. Артема, 40-А, тел. (8044) 461-97-07).

Господарським судом Хмельницької області (29000, м. Хмельницький, майдан Незалежності, 1) за заявою управління ПФУ в Городоцькому районі порушено справу № 11/139-Б про банкрутство ВАТ «Городоцький цукровий завод» (32000, м. Городок, вул. Заводська площа, 7, п/р 260003646 в ХОД АПББ «Аваль», МФО 315966, код підприємства - 00373379). Розпорядником майна призначено Ковальчук Ірину Іванівну (ліцензія № 047982 від 19.10.2001 р., м. Хмельницький, вул. Театральна, 54/307, кв. 309).

Постановою Господарського суду Київської області (01033, м. Київ, вул. Жилинська, 58-6) № 10/26-2002 від 09.06.2003 р. Сільськогосподарське товариство з обмеженою відповідальністю «Схід» (Київська обл., Яготинський р-н, с. Сотниківка, код 03755704, р/р 26004423 в Яготинській філії АПББ «Аваль», МФО 321745) визнано банкрутом та відкрита ліквідаційна процедура. Ліквідатором призначено арбітражного керуючого Дяченко С. В. (ліцензія № 047796 від 15.10.2001 р.), поштова адреса: 01030, Київ, а/с 103, тел./факс (044) 236-11-17.

Господарським судом Кіровоградської області (25022, м. Кіровоград, вул. Луначарського, 29) постановою від 26.05.2003 року по справі № 3/88, визнано банкрутом закриті акціонерне сільськогосподарське товариство «Дружба» (с. Мечиславка, Ульяновського району Кіровоградської області) та відкрита ліквідаційна процедура.

Ліквідатором призначено Шепотинник Валентину Миколаївну (ліцензія АА № 250374 від 20.03.2002 р., адреса: 25006, м. Кіровоград, вул. Дзержинського, 64-А, тел. (0522) 24-95-04).

Постановою господарського суду Тернопільської області (46001, м. Тернопіль, вул. Кн. Острозького, 14-а) від 24.04.2003 р. по справі № 11/6-162 визнано банкрутом відкрите акціонерне товариство «Теребовлянський «Міжрайагропостач» (юрид. адреса: 48130, Тернопільська обл., Теребовлянський район, смт. Дружба, вул. Л. Українки, 7 р/р № 2600837283 в Теребовлянському відділенні ВАТ «Державний ощадний банк України» м. Теребовля, МФО 398187, ід. код 00907415) та відкрито ліквідаційну процедуру.

Ліквідатором призначено арбітражного керуючого Окряка Анатолія Володимировича (ліцензія АА № 047693 від 11.10.2001 р., м. Тернопіль, вул. Липова, 17/7, 46002, тел. 8-0352-25-71-20).

ДАЛІ БУДЕ

Макаревич
хвилюється,
або Це треба терміново піднімати

РАКУРС

Поблизу острова Хортиця у глибинах Славутича лежать рештки Дніпровської веслової флотилії. Серед них — судно типу бригантину, що потонуло 1739 року. Кілька років тому його знайшли після сильної повені, коли за якісь чотири години було фактично змито частину берега Хортиці довжиною майже 100 і шириною 25—30 метрів. Саме ця повінь дуже оголила і пошкодила корпус бригантини.

За словами керівника постійно діючої експедиції підводних археологічних робіт Валерія Нефедова, на сьогодні судно ще збереглося на 50—60 відсотків. До речі, в такому самому стані була піднята 1999 року козацька чайка. Проте бригантину поки що не стала музейною гордістю національного масштабу. Фінансування проєкту, попри актуальність урятування унікальної пам'ятки, припинено.

Нещодавно в Запоріжжі побував музикант і телеведучий Андрій Макаревич разом із співробітниками телекомпанії «Смак». Як відомо, Андрій давно захоплюється підводним плаванням. Півроку тому на першому каналі російського ТБ з'явилася телепередача «Підводний світ Андрія Макаревича».

— Мені відомо, що Дніпро

зберігає човни петровських часів, — сказав Андрій на прес-конференції, розповідаючи про історію та сьогодення телепроєкту. — І дуже хотілося привернути увагу до врятування цієї спадщини, присвятити такій темі одну з програм. Коли я приїхав до Запоріжжя і побачив усе на власні очі, то зрозумів, що це робити слід терміново, бо через півтора року рятувати вже не буде чого. Ще одна така весняна повінь — і невідомо, що залишиться від археологічних знахідок під водою поблизу Хортиці. Тому народилася ідея не просто зробити передачу, а спробувати в рік, який оголошено Роком Росії в Україні, спільними зусиллями підняти бригантину з дна Дніпра і реставрувати її.

Олександр АБЛЦОВ.

Запоріжжя.

Від ведучого

Зустрічі й прощання — з них складається наше життя. Щось втрачаємо, а щось знаходимо... І сподіваємося, що будь-яке завершення — це неодмінно початок чогось нового. Отож усе попереду! Врешті, не ми з вами вигадали, що життя ділиться на «до» і «після». Про радість, смуток і надії сьогоднішній випуск «Далі буде».

Ірина БУЛАНЕНКО.

Мал. Василія ФЛЬОРКА.

Божевільний аромат

ОТАКОЇ!

У Нікітському ботанічному саду, що в Ялті, водночас розквітла величезна кількість троянд. Трохи раніше так само синхронно буяли зібрані тут екзотичні квіти. Сад був оповитий хмарою нечуваних для тутешніх місць запахів, які фахівці називають ароматним божевільям. Зумовила це, за словами директора Нікітського саду академіка Валерія Єжова, нинішня незвичайно холодна зима. Навіть тут морози сягали 18 градусів, що для багатьох рослин просто згубно. Вони вистояли, але в їхніх біологічних годинни-

Фото автора

ках стався збій. Унаслідок цього вони (одні — із запізненням від свого природного графіка, другі — з випередженням) розквітли одночасно. Такого не спостерігали понад 70 років.

У Нікітському ботанічному саду, заснованому восени 1812 року, зібрано більш як 28 тисяч видів, сортів та гібридів рослин, у тому числі 1,5 тисячі форм декоративних дерев і кущів, привезених із тропіків та субтропіків, Австралії і Нової Зеландії. Колекція троянд налічує майже дві тисячі сортів.

Сергій СВІТЛИЦЬКИЙ.

Мода — не втіха,
а засіб від лиха

АКЦІЇ

Врятувати одразу весь світ українська краса не прагне. Вона вирішила взятися за одну справу, але серйозно. Нещодавно українські дизайнери сказали своє слово в досить делікатній сфері — захисту жіночих грудей. Мистецька акція «Краса заради життя» — справа не модна. Але суспільно важлива.

Знані вітчизняні законодавці моди Анна Бабенко, Вікторія Гресь та Оксана Караванська побували в п'ятьох містах Сполучених Штатів та Канади з благодійним туром. За зібрані гроші від показів та продажу — майже сто тисяч доларів — придбають мамографи. Це обладнання, яке виявляє рак молочної залози на ранніх стадіях. Про таку річ говорять нечасто, однак з'ясовується, що мало не 20 відсотків жінок помирають від цієї хвороби впродовж року з моменту виявлення. Через те, що звернулися пізно... А в низці обласних лікарень —

у Полтаві, Запоріжжі, Вінниці, Сумах. Івано-Франківську — таких апаратів немає взагалі.

Отож жінкам намагаються допомогти українські жінки-дизайнери. Сто тисяч американських доларів, на перший погляд, сума чимала, проте на ці гроші вдається купити хіба що два мамографи. В організаторів акції, якими стала низка жіночих та благодійних організацій, була ідея придбати мобільну мамографічну машину. Але, зважаючи на стан українських доріг, фахівці не рекомендують.

Варто сказати дещо й про

самі колекції. Кожна з них робилася спеціально для цієї акції. Найцікавіше, що американські поціновувачі були вражені: Україна вміє робити моду на європейському рівні! Так-так, панове, у нас є не лише вишиванки й шаровари. Навзаєм здивували наших чарівних модельєрок американські міста: і тенденціями в моді, і організації єю показів.

Ірина БУЛАНЕНКО.

На знімку:

отакими засобами бореться проти онкологічного лиха Вікторія Гресь.

Ірина БУЛАНЕНКО.

Щастя —
поняття музичне

ХАРАКТЕРИ

Стефанія ДОВГАНЬ (сопрано) має королівське ім'я і здається дивовижно гармонійною людиною, чие натхнення живиться міцним корінням мистецької родини (скажімо, її дідусь — видатний скульптор Борис Довгань).

Фото автора

Перелік здобутих нею творчих перемог свідчить передусім про багатство таланту, а не багатство як таке. Фінансово підтримували співачку меценати: її педагоги, українці за кордоном, Фонд сприяння розвитку мистецтв. Її манера бесіди видає людину, що звикла спілкуватися з пресою, але її ширість зовсім не «зіркова». «Коли кажу, що я співачка і мені пропонують заспівати, не можу цього зробити, треба настроятися, а це довго!» — «Як ви з цим боретесь?» — «Коли на сцену виходиш, діватися немає куди!»

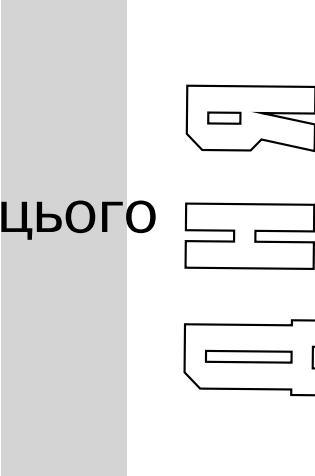
Серед необхідних для кожної жінки, а особливо актриси, секретів самозбереження вона називає насамперед не сон і правильне харчування, а спокійний стан душі, бажання дарувати своє мистецтво: «Голос видає твій внутрішній стан, він не може зберехати. Коли щось не так, навіть погода, — це одразу помітно. А спокій, душевне щастя — це дуже важливо для того, щоб голос добре звучав».

Вона вважає Моцарта неперевершеним генієм, захоплюється музикою бароко та Ренесансу, а нещодавно у Національній філармонії України, у сольному концерті виконувала музику ХХ століття (Барбера, Пуленка) — те, що не входить до репертуару більшості наших вокалістів. Стефанія завжди захоплювалася й наслідувала видатних оперних співачок, яких слухала у записі, грала на фортепіано, сопілці, бандурі, займалася латиноамериканськими танцями. Але, вступаючи до вузу в США, обрала лише спів. У наших газетах її називають американською стажеркою, а там — the Ukrainian soprano.

— Якою ви бачите майбутню кар'єру?

— Якою Бог дасть! Хочу працювати якнайбільше, мрію співати в театрі, в концертах — камерну музику, ораторії, духовну... Звісно, не можу в усіх стилях співати, бо ніхто такого не може, шукаю своє «гніздечко» у вирі музики. Для мене перебування в Києві — духовний заряд, бо пізнання людей, мистецтва — саме тут. Хотіла б в Італії повчитися — відчувти ту країну, мову. Я передусім українка, киянка, але мені як артистці хотілося б належати світові...

Олена ЖУКОВА.

■ 1819 р. Спалахнуло Чугуївське повстання військових поселенців через жорстокий режим у поселеннях.
■ 1877 р. В Уїмблдоні (Великобританія) розпочався перший тенісний турнір.
■ 1882 р. У Києві на Шулявці почав працювати чавуноливарний і механічний завод — нині «Більшовик».
■ 1961 р. У Вінніпезі (Канада) відкрито пам'ятник Тарасові Шевченку.
■ 1962 р. У Москві розпочався Всесвітній конгрес за загальне роззброєння.
■ 1970 р. У Феодосії прийняв перших відвідувачів музею Олександра Гріна.

Мотив
повернення

Кожного літа о цій порі Київ стає особливим, бо тут з'являється хвиля абітурієнтів з ближніх і дальніх провінцій. Ці дівчата приносять з собою неповторність своїх рідних місць. Декому вдається лишатися такими ще рік-два, чи й довше, хоч Київ, старий спокусник, невтомно всіх присвоює й робить однаковими. Можливо, ідучи сюди, вони підозрюють про це, тому завжди серйозно-стримані й трохи сумні. Вони ніби ще не тут, та вже й не там, звідки родом їхня неповторність.

Ми пішли, але наші тіні
Досі ще в ресторані п'ють
Вже набридле й гірке «Мартіні»
Та об стелю бокали б'ють.
Ми пішли, не прийнявши допінг
Й не дізнавшись усіх дрібниць...
Нас нема, але тліє попіл
На зеленому склі попільниць.
Ми пішли, але наші тіні
Розмовляють ще про життя —
Про вмираючих крон шепотіння
Й невмираючі почуття.
Наші сні, як свої, цитують
І привласнюють імена.
Одне одного ще цілують
Там, де нас вже давно нема.

Цього вірша

сумчанка Наталія Понікар написала ще школяркою. Тоді ж у сумському видавництві «Собор» вийшла її поетична книжка «Ікарове небо», з власними ілюстраціями. Наша газета писала про цю книжку.

А з Наталею познайомилися згодом, коли вона вступила на юрфак столичного Національного університету імені Шевченка. Чесно кажучи, нас непокоїло, чи не перестала вона писати вірші, узявшись до такої науки. Тим більше, що в назві тої книжки є мимовільний (чи свідомий) перегук з прізвищем авторки, а у прізвищі Понікар вчувається ім'я Ікара, котрий, як відомо, не повернувся на покинуту ним землю. Чи не ліпше було обрати щось «гуманітарніше», скажімо, філологію?

Наталія відповіла, що юриспруденція — теж «гуманітарна сфера», крім того, вона не хоче робити професією вірші чи малювання, бо до всякої роботи звикаєш, а до віршування гріх звикати. Писати вона почала з молодших класів, малювати ще раніше, й досі не звикла, тим і щаслива. Вона не любить бесід «про поезію», тому ми більше говорили про Суми. Про Липовий провулок і рідний дім; про улюблений сквер у центрі, між старою альтанкою й театром Щепкіна, про дерево, що росте над річкою під Харківським мостом. Між гілок того дерева є дощечка, де після школи добре було сидіти й писати вірші. Вона й тепер їх пише, лиш до мотиву від'їзду додався мотив повернення: «А я йшла пустим сумним вокзалом, і рахувала сині поїзди. В якомусь з них я звідси від'їжджала, а в цьому — поверталася сюди...»

Віталій ЖЕЖЕРА.

На знімках: Наталія Понікар в гостях у «ГУ»; малюнок із циклу «Смужка оранжевого вогню».

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

